

Taxa postală
plătite în num.
No. 224.713-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200 lej. Kül-
földre: Havonta 1, negyedévre 3,
félévre 6, egészévre 10 dollár. Hir-
detések díjszabás szerint. Az „UJ
KELET” az erdélyi és bányási
zsídóság egyetlen napilapja. Cik-
keink utánnomását csak a for-
rás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAINAPILAP

Bérmertlen
leveleket nem
fogadunk el.
Kéziratok
megőrzését és visszaküldését nem
vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton
Ernő. Felelős szerkesztő Jámber
F. Bukaresti szerkesztő: Hátszegi
Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 21.

Ara 5 lej

Csütörtök, 1933 febr. 23.

5693. EV
SEVATH 27.

XVI. ÉVF.
44 SZÁM.

Napirendretérés

A méltányosság és a belátás helyett a fantázia lett urra a pénzügyi adminisztráción.

A pénzügyminiszter fantáziája nem ismer határt, amikor új adónevek ki-gyagyalásáról van szó. Alantasai, az adó-követők nem ismernek határt, amikor a polgári időszámításnak ebben a jobbsors-
ra érdemes évében, a krízis és a nyomor
tetőpontján kétszeresére és háromszoro-
sára emelik az adót.

A minap vita volt erről a kamará-
ban.

Egyik ellenzéki képviselő leleplezte:
az adókövetők bizalmas rendeletet kaptak
Bukarestből, hogy emeljék az adóterhet.

Madgearu természetesen tiltakozott.
Szó sincs róla, mintha ő ilyen rendeletet
adott volna ki. És a „rágalmazó” ellen-
zéki henatyától bizonyítékokat követelt.

Elsősorban is: hogyan lehet egy bi-
zalmas rendelet létezését bizonyítani?
Melyik tisztviselő kockáztatja meg állá-
sát egy ilyen rendelet kiadásával?

A pénzügyminiszternek meg kellett
tebát nyernie a csatát.

Dehát vajjon ezen a rendeleten volt-e
a vita sulya? Vagy pedig azon, hogy az
adókat csakugyan felemelték? Hogy ami
még megmaradt a gazdasági életből, azt
el fogja söpörni az adóprésnek ez az utol-
só, legnagyobb szorítása?

A kamara napirendre tért a dolog fe-
lett.

Tudomásul vette, hogy nincs bizal-
mas rendelet.

De hogyan térjen napirendre előlött
az ország, amelynek utolsó életlehetősé-
gét rabolja az adóemelés, bizalmas ren-
delettel, vagy anélkül...?

Községi választások Kolozsváron

Ismét választott tanácsa lesz Kolozs-
vár városának.

Jellemző és szomorú tünet az, hogy
a választott tanácsot mint meglepetést
és újdonságot kell bemutatni Kolozsvár
zsidóság előtt.

Városaink és községeink alkotmányos
életé többnyire interimár bizottságokon
nyugszik, amelyek pedig sem a szükséges
hatáskörrel, sem pedig megfelelő hatá-
skörrel nem rendelkeznek a városok ügy-
vitelére.

De a sűrűn váltakozó romániai poli-
tikai rezsimeknek nem tetsző dolog a vá-
lasztott tanács, nem volt tetsző ez első-
sorban a Iorga-kormány szakértőinek és
egy Kolozsváron már közel két éve in-
terimár bizottság vezeti a közügyeket.

Függetlenül attól, hogy az interimár-
rok milyen működést fejtettek ki, függet-
lenül attól, hogy ezek mennyit rontottak
vagy javítottak a városok életében: az
elv, az önkormányzat és alkotmányosság
elve jut diadalra akkor, midőn egy város
szabad polgárai választásokon juttatják
a közület élére a nekik kellő közéleti fér-
flakot.

Ezért kell Kolozsvár zsidóságának
főmótt sorokban felvonulnia március 5-
én a városházára és leadni voksaikat ar-
ra a listára, amelyen a zsidóság igazi ve-
zetői is szerepelnek.

A Zsidó Párt már valósággal tradi-
ciókhoz híven járt el, amikor részt vett
a nagy kartellben, amely Kolozsvár leg-
jelentékenyebb pártjait foglalja magá-
ban.

A Kolozsváron lakó nemzetiségek és
osztályok egységének kartellje ez.

Minden zsidó választópolgár erre a
listára adja le szavazatát!

Hitler otthon és a külföldön

Adjuk csak egymás mellé a két Hit-
ler ügyet.

Joos, a német centrupárt vezetője
egy választógyűlésen ezt a leleplezést
tette:

— Már Brüning idejében volt egy
férfi, aki annak idején D'Ormasson fran-
cia grófának ezt írta: „Dr. Brüning után

Szenzációs fordulat a hirtenbergi fegyverszállítási ügyben:

Anglia és Franciaország elégté- telt szolgáltatott Ausztriának és mérsékelték az ultimátumba foglalt követeléseket

**Kihúzták az elmérgesedett ügy méregfogát. Ausztria
már nem is küld válasziggyezkeket. A hatalmak elfogad-
ták Ausztria jogi álláspontját. Elsimul a konfliktus**

Bécs, február 22. A hirtenbergi ügy-
be fordulat történt. A diplomáciai fogad-
tatás alkalmával az angol és a francia
követek bizalmas tanácskozássra vonultak
vissza. Dollfuss osztrák szövetségi kan-
cellárral s kormányai képviselőiben
felkérték az osztrák kormányt arra, hogy
válasziggyezkeket ne szövegezzék eluta-
sító, érdes hangon, mert a két hatalom
rem viseltetik ellenséges érülettel Ausz-
triával szemben s a küldött iggyezkeket
már csak ezért sem volt ultimátumjel-
lege. Dollfuss kancellár a megbeszélés
végeztével azonnal minisztertanácsot hi-
vott egybe s ugyanakkor a nemzeti ta-
nács főbizottsága is összeült a helyzet
megvitatására.

A lapok szerint a hatalmak elfogad-
ták Ausztria jogi álláspontját, ér-
vénytelenítették a kitzüött 14 napos
határidőt és az osztrák közvélemény
ben támadt visszhang hatása alatt
eljejtették az eskü követelését is.

Politikai körökben valószínűnek tartják,
hogy az ügy el fog simulni. A szövetségi
kormány nyilatkozata elegendő lesz a ha-
talmaknak a fegyverszállítási megállapítás
igazolására s vámtanúsítványok bemu-
tatása sem fog szükségessé válni.

Ugy tudják, hogy az osztrák válas-
ziggyezkeket nem is küldik el s csak a fey-
verek visszaszállítását után lesz kormá-
ny nyilatkozat a diplomáciai képviselők
előtt szóbeli uton arról, hogy a fey-
vereket visszajuttatták Olaszországba.

A szenzációs fordulat után Dollfuss
osztrák szövetségi kancellár a nemzeti
tanács főbizottságában közölte, hogy a
hatalmak megváltoztatták álláspontju-
kat a hirtenbergi ügyben, s mérsékelték
követeléseiket. A diplomáciai lépés ezzel
elvezette ultimátum jellegét. Nem ki-
válnak záros határidőn belüli intézké-
dést és jelentéstételt s ellállottak attól a
követeléstől is, hogy az osztrák főhiva-
talmoktól esküt követeljenek be.

A lapok megállapítják, hogy a hir-
tenbergi ügy méregfogát a hatalmak
követének lépésével sikerült ki-
huzni.

Ezzel szemben az ügy még aligha zárult
véglegesen.

Az olasz képviselőház ugyanis köze-
lebről vitát kezd a kisanant új szerző
désének ügyéről és a hirtenbergi ügyről.
Több római lap szóváteszi, hogy az an-
gliai sajtóban megcsontatva tették közzé
az Ausztriához intézett ultimátumot s
így az angol közvéleménynek nincs tu-
domása arról, hogy az ultimátum
Ausztria főtisztviselőinek esküjét kíván-

ta a jegyzékben foglalt követelések te-
kintetében.

Egyébként Angliában is még mindig
hullámokat ver az ominózus ügy. Az an-
goli alsóház tegnapi ülésén Lansbury, az
ellenzék vezére szóvá tette a hirtenbergi
ügyet s felvilágosítást kért. Sir John
Simon angol külügyminiszter válaszában
közölte,

hogy Grandi nagykövet felkereste őt
s kormánya megbízásából bejelen-
tette, hogy Olaszország visszaveszi
a fegyverszállítást.

A fegyverek egy részét már vissza is
szállították Olaszországba. A külügy-
miniszter annak a reményének adott kife-
jezést, hogy Ausztria vámtanúsítványok-
kal igazolni fogja a fegyverek Olaszor-
szágba történt visszaszármaztatását.

Megszólt az ügyben a Der Angriff a
hirtenbergi ügygel kapcsolatos cikkében,
adatokat sorol fel a tíz éven belül Ausz-
trián át lebonyolított fegyverszállításokról,

amelyek ellen a hatalmak nem til-
takoztak.

Eszerint több mint 900 nehéz és könnyű
ágyú, 150 ezer fegyver, 105 millió drb től
tény, 3000 kilogram különböző explóziós
anyag, 3000 gépfegyver gürdült át Ausz-
tria területén Csehszlovákiából rendelté-
tési helyére.

A londoni lapok meglepégedéssel kom-
mentálják a hirtenbergi ügy békes el-
intézését, amelyet főként Mussolini jó-
zarságának és Grandi tapintatának ja-
vára irnak. A sajtó hangoztatja, hogy a
megoldás méltányos és ügyes. Nem
vonja kétségbe sem az olaszországi fel-
adó, sem az osztrák kormány jóhiszemű-
ségét.

A bécsi Reichspost kiemeli, hogy a
hirtenbergi ügy sima és nyugodt elin-
tést nyert. Mussolini, akit nem lehetett
volna kénszeríteni a fegyverek visszavé-
telére, gesztusával hálát érdemelt ki min-
den oldalról.

— Ausztriában is pénzintézeti köz-
pontot állítanak fel. Bécsből jelentik: Az
osztrák hitelélet egészségesebb alapokra
fektetését kívánatosnak ítélik. Ebben a
tárgyban napok óta tárgyalások vannak
folyamatban, melyeknek célja, hogy az
amerikai Reconstruction Finance mintá-
jára Ausztriában is felállítsanak egy
pénzügyi központot. Az új intézet hi-
vatása lenne többek között a bankéletben
mutatókozó nehézségeknek átmeneti hite-
lekkel történő eliminálása is.

Németországban csak a káosz jöhet.
Tudják-e önök, ki volt a német hazafi,
aki ezt közölte a franciával?

Nagy csönd.
Joos megtörte a csöndet.

— A német hazafi, aki ezt írta —
von Papen ur volt, Hitler, barátja. —
Igaza volt a jóslásával. Mert ami most
van Németországban, nem egyéb bizony
a káosznál.

A másik Hitler-ügy.

A Times február 17-iki számában ve-
zéreiket ír Hitlerrel. Többek között eze-
ket írja:

„Hitlertől nem várják egy kormány-
programnak a végrehajtását. Ő csak az-
ért kancellár, hogy az államhatalom se-

gítségével ártson ellenfeleinek. Ez az
egész politikája. Nagy szerencse, hogy a
külföld nem veszi komolyan Hitler nyil-
latkozatait. Még Franciaországban is tar-
tókodón foglalkoznak vele. Mindenki vi-
lágosan látja, hogy ez az ember még ha-
zájában is egy molesztár népszerűsége
főlött rendelkezik és semmiesetre sem
birja egy államférfi tiszteletét és tekin-
télyét.”

Igy fest Hitler otthon és idegenben.
Nem komoly tényező sem befelé, sem ki-
felé. Csak politikai ellenfelei számára
veszedelmes, mert a bosszu fegyverét
forgatja bennük és feléjük. De sokáig
szerencsére ez sem tarthat. Mert a ká-
oszt az uralmon levő párt sem bírja.

VILAG TÜKRE

Juhok a mágyán

Francis Jammes halhatatlanul szép
és megható költeményt írt a kis borju-
ról, amelyet a vágóhídon durva mészá-
roslegények taglóznak le, hogy a tiszt-
telt polgárok táplálkozási igényeit a
borju gyöngye husával kielégíthessék.

A nagy francia költő nagyon szeret-
hette az embereket, ha még a borjak-
kal szemben is humanista álláspontra
tudott helyezkedni. Francis Jammes
megsíratta a borjakat, amelyeket a vá-
góhídon kegyetlenül lemészárolnak, pe-
dig abban az időben, amikor kisborja-
kat sirató költeményét megírta: a bor-
jakat még tényleges és közvetlen em-
beri célokra vágják le.

A vágóhídról a mészárosokhoz került
a levágott háziállatok húsát s a mészá-
rosoktól a polgár asztalára, hogy az
munkában és gondokban eltöltött órai
után testét a leölt állatok husával üdít
hesse fel.

Bármily ártatlanul és kegyetlen, ata-
vizitikus ösztönöknek engedelmessked-
ve vágják is le tehát a borjakat és bá-
rányokat, a kecskéket és a juhokat: va-
lami célja mégis volt ennek a kegyet-
lenkedésnek. Mert a kegyetlen ember-
ért történt, aki egyes szemleli és erköl-
csi ténykedésével olykor-olykor mégis
kiérdemelte, hogy a teremtés koronájá-
nak képzelhesse magát.

Francia Jammes életszerető szenti-
mentálistamusa, ugysis mint költői meg-
nyilvánulás, ugysis mint az emberi
gyöngédség dokumentuma, a maga ide-
jében ujszerűen és eredetien hathatott.
Abban az időben, a huszadik század el-
ső évtizedében a világon még nem sü-
vített végig a világháború és a vilá-
válság vihara. Dologtalan dolgozók
milliói még nem bandukoltak étlenül
és szomjasan az országutakon, miért
is a költő szíve joggal eshetett meg ke-
gyetlenül letaglózott borjak szenvedé-
sén, mert hiszen nem ismerte teljes
mélységében az emberi szenvedéseket.

Ha ma élne az érzelmes francia köl-
tő, aligha kockáztatna meg amnyi szen-
timentálistamust a vágóhídon letagló-
zott borjak érdekében, mint három év-
tizeddel ezelőtt. Be kellene látnia, hogy
az emberi kegyetlenség, oktalanság és
elvetemültség békebeli megnyilvánulá-
sait és arányait tulbeesülte, hogy ártat-
lan borjakért ejtett költői könnyei ma
már csak az anakronizmus nevelésé-
ségének tengerébe pottyannának.

Mert hiszen azóta az emberek nem-
csak a borjakat hurcolták és hurcolják
ártatlanul a vágóhídra, hanem egymást
is s a szegény ember nemcsak a borjak
husának élvezetétől esett el, hanem
nagyjában a falat kenyér megszerzésé-
nek lehetőségétől is.

S mig néhány évtizeddel ezelőtt a
borjakat, a juhokat még csak gasztró-
nómikus igények kielégítésére vágták
le, ma már ott tartunk, hogy tamerlá-
ni hekatombákat emelnek hulláikból s
a középkori autódafék mintájára hatal-
mas máglyákön égetik el a tízezer szám-
ra levágott állatok húsát.

Mert Argentínában ez történik. Ar-
gentina napsütött mezein élemedett kis
gazdák hatalmas karámokba terelték
össze hatvan ezer juhot s az ősember
vérszopó dühével osztva ki számukra a
tömeghalál üdvösségét: földi maradvá-
nyaikat gígászi máglyák tüzen égették
el.

Ugyanekkor Argentínában, helyeseb-
ben az argentinai városokban százezer
számra ödöngtek az uccákon munkanél-
küliek, akik népkönyhák rossz levesén
tengetik életüket s akiket a máglyaha-
lálra itél hatvan ezer juh husából leg-
alább egy hónapon keresztül lehetett
volna emberi módon élelmezni.

Lehetett volna, ha dicső és emel-
kedt korunknak, mely magát nem kevés
perfidióval szokta a civilizáció, a hu-
manizmus és a kultúra korának nevez-
ni, nem volna jólkifejlett, ugynevezett

Lapkiadó Rt.
Strada Baron
Telefon: 9-77.

gazdasági élete.

Sajnos azonban: gazdasági életünk tulságosan is fejlett ahhoz, hogy köze lehetne az emberi szempontokhoz. Az a borzalmas méretű szakadék, mely az ember s az ő gazdasága között tátong: egyre elviselhetetlenebbé sűríti azt a tragikumot, melynek az argentiniai állathatombák csak kísérteties figyelmeztetői.

Minden más korok éhínségét, nyomorúságát, züllését a termelési erők hiánya, aszály, vagy barbár dúlások sorozata idézte elő. Az emberi őrvongás várossokat égetett fel, termőföldeket tett pusztává, járványokkal tizedeltette meg a lakosságot. Évtizedek kellettek hozzá, hogy letarolt kulturák és civilizációk helyén új élet fakadhasson s az emberek újra előlrol kezdhessek azt, amit tönkretettek.

Ma nem így van. Mai szenvedésünk, nyomorunk nem a termelési erők hiányából ered, hanem ellenkezőleg: a bőségből. Bőségből ered, mert e bőség mögött emberek állanak, korlátolt dogmákkal és embertelen szempontokkal. Az üdvösség aránya, egy láthatatlan Mefisztófelesz érintésére higannyá változik az a kezükben, helyesebben maga az arany az, mely a bőséget inséggé változtatja.

A gazdasági élet elvesztette kapcsolatát az emberiséggel s ahelyett, hogy az ember céljait szolgálna, öncéllá lett. Ezért van az, hogy Braziliában millió métermázsaszámra öntik a tengerbe a kávé, hogy Kanadában a termőföldek nagyrészt nem vetik be, hogy Amerikában börtönbüntetés terhe mellett tiltják meg gazdag petróleumterületek ki termelését, hogy a gyapotot tonnaszámra semmisítik meg s hogy Argentínában a juhok tizezreit máglyákon égetik el, mintha egy állatinkvizíció borzalmas tüzével akarnák felújítani a középkori emberinkvizíciók emlékeit.

Nyilvánvaló tehát, hogy nem magában a gazdaságban, nem a gépekben, nem a föld áldott termékenységében van a hiba, hanem azokban, akik a gépek, a föld és általában a gazdasági élet apparátusai mögött állnak. A gép emberivé lehet tenni jószándékkal, de minden jószándék elpusztul, ha az ember maga változik át — géppé.

Az argentiniai máglyák, a tengerbe dobált kávétoégek, a tűz martalékául dobott gyapot-toégek azt bizonyítják, hogy „konjunktúra” és „prosperitás” nem holmi elvont, az emberi akarattól független gazdasági fogalmak, hanem épp ellenkezőleg: az emberi akarattól és az emberi szándéktól függő tényezők.

Ha a modern civilizáció világa az emberi célok és igények szolgálatára volna megszerveze, úgy lehetetlen volna még elképzelése is annak, hogy a bőségben és felesleggel termelt javak ebek harmincadjára kerüljenek, ahelyett, hogy az éhezők emberekhez jussanak el, hogy szükségleteket elégítsenek ki és életet adjanak — pusztulás helyett.

Hegel, a nagy német bölcselelő monddta, hogy minden valóság, amely észszerűtlennek bizonyul — elveszti valóságát, belepusztul a saját ellentmondásaiba.

Tagadhatatlan, hogy kortársi világunk egyre több bizonyosságát adja észszerűtlennek. Mert hiszen a termelés célja — észszerűen — a fogyasztás volna és semmiesetre sem a termelt javak rendszeres elpusztítása.

Ezzel szemben a valóságban az történik, hogy a termelés „célja” céltalanná vált, mert a fokozott fogyasztási igények mellett — a fogyasztó éhkoppon marad s vele együtt pusztulnak el a fogyasztásra szánt javak.

Vajjon ezt az örületet az észszerűnek ezt a megcsufolását sokáig fogja még hordozni hátán a világ? Napról-napra látjuk, hogy a világot egyre inkább a rontás ösztöne keríti hatalmába s az ész szavát, amely egyben a jószág szava is lehetne — a középkor feltámadó kísértetei hallgattatják el.

Igen, a középkoré, mely hajdan eretnekek alatt gyújtotta meg a máglyák tüzeit, — ma azonban — a kor szelleméhez hasonulva — lemészárolt állathéka tombákat éget el, hogy kompromittált dogmái szentségének méltó áldozatot hozzon.

És ime, ma még költő sem akad, aki ártatlan juhnyájak barbár elpusztítását megénekelje, aki könnyvet ejtsen éretük. Ami érhető is, hiszen az emberért, a „teremtés koronáért” sokkal több okunk volna a kétségbeesésre, a könnyre és megrázó szavak hangoztatására.

Salamon László.

Hitler Adolf a magánember

Leleplező riport a nácivezérrel

Budapest, február 22. A Társadalmunk című, kitünően szerkesztett riport lap munkatársát Berlinbe küldte, hogy Hitlerrel — mint magánemberrel is tudósítást küldjön. A Hitlerrel szóló érdekes közleményt az alábbiakban adjuk:

Hogyan készül a stuccolt bajusz
A pesti újságíró olyasmit kérdez, a mi még egy pesti újságíró kollégájának sem jutott eszébe. A pesti újságíró meg fogja az egyik siető boyt a Kaiserhoff szállóban, aki izgatottan szalad el mellette:

— Mondja barátom, ki a Hitler borbélyja?

— És a boy elmondja, hogy szemben a Potsdamer Platzon van egy borbélyüzlet ott van egy segéd, akit Fritznak hívnak. — Ő kezeli a Hitler bajuszát.

Fritz, a kis vörös ember. Eppen egy amerikai embert borotvál. De megvárjuk és leülünk a székre. Gyorskezü a Fritz, úgy szappanoz, hogy a gyors mozgásban nem is látszik a pamasz.

— Maga jár az Adolffhoz? — kérdezzük.

— Igen. Ha Berlinben van, akkor nekem van szerencsém hozzá.

Kérésünkre el mondja, hogyan szokta megstuccolni a vezér bajuszát.

— Kérem az egy nagyon nehéz dolog Der Führer ist sehr heikel auf seinen Schnur bart. Tetszik tudni, néha órákig kell várnom, amíg leül nekem. Minden héten egyszer stuccoltatja, ilyenkor személyesen dirigál, és pontosan az ő utasításait követem. Szinte szálsként kell levágnom és mellette kétszer kiborotválnom.

A munka ezzel még nincs befejezve. Nem az a fontos a bajuszban, hogy kicsi legyen, hanem az hogy elálljon. Ezt úgy érjük el, hogy alulról fésülöm felfelé, Hitler ilyenkor visszahuzza az ajkait, hogy a kefe jobban hozzáférjen a bajuszhoz. Meg is kell egy kicsit kenni, de tesék csak megnézni, úgy eláll, mint a parancsolat. A müncheni kollégámmal a vezér nincs meg elégedve, mert nála nem áll úgy el mint nálam. A fazon szabályos. Velem nagyon meg van elégedve. Mindig öt márkát fizet. Munka után kezet fog velem. Meg is szorítja. Jó maroklása van. Igen jó vendégem.

Fritzet azután családi körülményei után kérdezem ki. Nagyon sajnálom, hogy ha ezzel esetleg ártanék neki. De remélem e sorok nem kerülnek Hitler Adolf kezébe.

Fritznak zsidó volt a mamája. Korcsáros volt Tilsitben. Atadom a hirt a világsajtónak: Hitler bajuszát olyan ember ápolja, akinek a mamája zsidó volt Tilsitben.

Hitler és a nők

A vezér nőtlén. Egészen egyedülálló. Nincs családja. Nincs egy rokona sem a közelében. Alig van túl a negyvenen, azt hisszük, olykor szüksége van a nőkre. Szereti ha aszkétának tartják, nővel kapcsolatban sohasem emlegetik. Senkisé tudja, hogy ki a babája és hogy van-e egyáltalán valaki, akihez a szerelem szálsai fűzik. Szerintem van valakije. A szállodai szobalányok, a boyok, a portás, a liftes és mindazok, akik a vezér közelében vannak, nem nyilatkoznak ebben a kérdésben. A portás ezt mondja:

— Uram, ideje sincs a nőkre! Pontosan be van osztva a napja a reggeltől éjszaka tizenegy óráig, amíg lefekszik. A titkára már reggel átad neki egy listát, azon rajta van, hogy aznap hova kell mennie. Néha öt-hat népgyűlésre is el-

megy egy délután. Választások idején pedig husz-huszonöt népgyűlést is tart egy napon. Este holtfáradtan jön haza, jelen tést vesz és várja a müncheni telefont. Münchennel néha másfélóra hosszút is beszél telefonon. Mindig elmulik éjjél, amikor ágyba fekszik. Aztán elalszik és nem ébred fel reggel héti.

— Nem ment hozzá nő sohasem?

— Nem kérem, ezt sohasem tapasztaltam. Tisztességes, rendes életmódot folytat. Ez a politika miatt van. A vörös lapok rögtön megírják, ha kikezdene valaki. Nem mer szegényke kikezdeni. Pedig sok nő nagyon szívesen állna rendelkezésére.

Ezen a téren tehát nem sikerült semmit sem megtudnunk. Talán Münchenben van valaki. Azt mondják ott senki. Adjatok egy nőt Hitlernek, hátha lehiggad.

Detektív regényeket olvas

Az újságíró kisasszonyát megkérdezzük arra vonatkozólag, hogy mit olvas Hitler. A következőket mondja:

— A lapokat, minden napilapot a titkára vesz át. Piros ceruzával megjelöli azt, amit Hitlernek is el kell olvasni.

— A lapokon kívül mást nem olvas?

— De igen. A Magazinokat.

— És még?

A bódéskisasszony gondolkozik, aztán ezt mondja:

— A Souriert és a La vie Parisienne-t minden héten felküldjük neki. Tetszik tudni azokat a párizsi lapokat, amelyekben sok meztelen nő van. Ezeket nagyon szereti Hitler.

Tovább faggatjuk a kisasszonyt:

— És könyvet nem olvas?

Jobboldali lapok munkatársait, ügyvédek, orvosokat, a Bartha-Miklós-társaság tagjait tartóztatták le Budapesten kommunista szervezkedés miatt

Totis Bélát, Madzsar Józsefet is őrizetbe vették

Budapest, február 22. A főkapitányság politikai nyomozó főcsoportja az éjszaka fejezte be a kommunista ügyek ben a nyomozást. Őrizetbe vettek 26 embert, akik között orvos, tanár, egyetemi hallgató, iparművész, közgazdász, tanító, zeneakadémiai növendék, egyetemi hallgató, grafikus szerepel. Az őrizetbevettéket tünusokban adják át a főkapitányság büntügyi osztályának.

Előzetes letartóztatásba helyeztek öt embert azok közül, akiket a Bartha Miklós Társaság politikai szemináriumáról állítottak elő többekkel együtt. A főkapitányság büntügyi osztályán ma kihallgatták őket és azután letartóztatták.

A letartóztatottak a következők: Pollyák István asztalos, aki elmondta, hogy a szociáldemokrata párt ellenzéki frakciójához tartozik, Kovács János kóvácsmester, aki a vasasok ellenzéki csoportjában játszik szerepet, Lakatos Péter Pál író, a Bartha Miklós Társaság tagja, Garai János író, egy ügyvéd fia. Az ötödik letartóztatott a legérdekesebb, Klein Károlyné, született Szidwerz Klára, az Angol-Magyar Bank nyugalmazott igazgatójának leánya. Néhány évvel ezelőtt Berlinbe utazott

Select mozgó

Ma a legnagyobb filmet mutatja be

„AZ ÜLDÖZŐ”

Az utóbbi idők legsikerültebb, legszeszenciósabb műremeke, mert

Eggerth Márta, Gerda Maurus és Hans Albers

elbűvölik a közönséget csodás játékkal és énekükkel. Ez egy olyan rendkívüli film, melyet ritkán van alkalma a közönségnek látnia.

— Alig, alig, uram.

— Még sohasem küldött fel neki könyvet?

— Dehogynem uram! Az egymarkás Ullstein detektívregényeket olvassa. Minden héten egyet, mert nem ér rá.

Heil Hitler! Egymarkás detektívregények és a párizsi lapok, amelyekben meztelen nők vannak. Ezekből meríti tudását, szellemi fölényét, kulturáját a nagy Adolf.

a mozgásművészeti főiskolára.

Berlinben ismerkedett meg Klein Károly műkértéssel, akivel együtt Moszkvába utazott és ott házasságot kötöttek. A házasságból gyermek is született. A gyermek nem bírta az északi klímát és ezért kénytelenek voltak hazajönni. Budapestre érkezése után Klein Károlyné bekapcsolódott a kommunista mozgalomba és résztvett a Bartha Miklós Társaság politikai előadásain.

A letartóztatottak között lévő Lakatos Péter harmincnégy éves újságíró egyébként jobboldali lapoknak volt a vers- és tárcairója, Garai János harminceves újságíró ugyancsak a jobboldali lapokba írt szociálpolitikai tanulmányokat és tárcákat, továbbá Füredi József harminc éves újságíró, aki a vitarendező bizottságnak volt a rendezője. Ezeknél házkutatást is tartottak, amely alkalommal röpcédulákat, kommunista írásokat koboztak el.

A nemrégiben szabadlábra helyezett dr. Madzsar József orvos, továbbá Sándor Pál ügyvéd, dr. Totis József orvos és egy mérnök vannak az ügybe belekeverve. Dr. Madzsar és társai már pén tek óta a rendőrségen vannak, ahol az irányban hallgatják ki őket, hogy milyen szerepük volt ezekben a szervezkedésekben.

A kommunista szervezkedés másik iránya Pesterzsébetre vezet, ahol néhány nappal ezelőtt egy munkástemető sen tünntetések voltak, amely alkalommal egy villanyoskocsit is felborítottak és annak ablakait bevették. A nyomozás megállapította, hogy Pesterzsébeten szervezett kommunista társaság dolgozik, amelynek hatvan tagját tartóztatták le. Ugyancsak világhírességet derítették a vörösdíák szervezkedés című egyesületre is és ebben az ügyben harminc diák ellen folyik az eljárás. Ebben a szervezeten nemesak diákok, hanem intellektuelek is résztvettek, nagyrésztük olyan, akiknek már az előbbi kommunista szervezkedésekben is valami szerepük volt.

Szederkényi Anna: Pelszabadultak. A kitünő író a ma asszonyának és vergődő korunknak legizőbb problémáit tárgyalja regényében. Ára csak 32 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Ganz Ábrahámné

Kóser szakácskönyve

ismét kapható az UJ KELET könyvosztályánál

Ara 180 lei

A m b

Külön szan

Törv

Bucuresti-Bu
Kelet tud.) A
ülésén Mironé
jesztette a M
módosításáról,
szigorításáról
törvényjavasl
célja az, hogy
képpen a kom
dését szigorít
zék. A parlam
hoz közelálló
terjesztették t
megszavazása
függeszteni az
bevezetésére
mert a Márze
májában nem
bírósgoknak b
szigoru megt
zescu-törvény
mánynak a sz
torlásához szü
gék — mond
lesz tovább sz

M
jes
vé

Ez a gondok
dokolásoknak, ar
miniszter a d
talmazó törvén
december 19-é
törvény — írja
figyelembe biz
az utóbbi időb
mint: hatóság
tésben való ré
szakos elfoglál
gek, vagy má

Influe

„D
sós

sére rendezett
rendfenntartó
végrehajtása,
sége való bu
lása, középület
ben való eltar

T
fo
lé

Ezen vétség
hiánya volt ed
mánya bevezett
az ostromállap
tek értelmében
vétségeket.
rendelet megt
ságokon kívül
és jelvényeket
intézkedés h
rendtörvénybe
pot felfüggesz
rad. A vonatk
ben meg nem
jelvények vise
büntetéssel
jelvény azonn
szeszés esetén
napig tartó f
formis viselés

Egy új szar
rendtörvény a
Eszerint bizo
a törvény me
vetésének he
tartózkodják
ideig. Ez a

Báli

A megszigorított rendtörvény drákói büntetésekkel sújtja a földalatti szervezkedéseket

Külön szankciókat ír elő a törvény a nem engedélyezett tüntetéseknek résztvevői és a hatósági személyek sértegetői ellen. Tilos az elbarrikádizálás

Törvénybe iktatták az épület-rombolás és az uniformisviselés tilalmát

Bucuresti-Bukarest, február 22. (Az Uj Kelet tud.) A kamara tegnap délutáni ülésén Mironescu belügyminiszter betervezte a Märzescu-féle rendtörvény módosításáról, helyesebben szólva megszigorításáról és kiterjesztéséről szóló törvényjavaslatot. A módosítás kifejezett célja az, hogy a szélsőséges és különösen a kommunista szervezetek működését szigorított szankciókkal kereszteszék. A parlament folyosóján a kormányhoz közelálló politikusok azt a verziót terjesztették tegnap, hogy a módosítások megszavazása után a kormány fel fogja függeszteni az ostromállapotot, amelynek bevezetésére csak azért volt szükség, mert a Märzescu-törvény jelenlegi formájában nem adta meg a lehetőséget a bíróságoknak bizonyos vétségek gyors és szigorú megtorlására. Mihelyt a Märzescu-törvény módosítása megadja a kormánynak a szélsőséges propaganda megtorlásához szükséges törvényes lehetőségeket — mondották a képviselők — nem lesz tovább szükség az ostromállapotra.

Milyen cselekményekre terjesztik ki a Märzescu-törvényt?

Ez a gondolatmenete körülbelül az indokolásnak, amellyel Mironescu belügyminiszter a drasztikus szankciókat tartalmazó törvényjavaslatot kíséri. Az 1924 december 19-én szentesített Märzescu-törvény — írja az indoklás — nem vesz figyelembe bizonyos vétségeket, amelyek az utóbbi időben igen gyakoriak lettek, mint: hatóságok által megtiltott tüntetésben való részvétel, gyülestermek erőszakos elfoglalása, igazságügyi hatóságok, vagy más hatóságok megfélemlítése.

Influenza ellen

megóv a valódi

„DIANA” sósborszesz

sére rendezett ellenséges tüntetések, a rendfenntartó közegek felszólításainak végrehajtása, lázadásra és engedetlen ségre való bujtogatás, épületek lerombolása, középületekben, vagy ipari üzemekben való elbarrikádizálás, etc.

Törvény tiltja meg az uniformisok és jelvények viselését

Ezen vétségekkel szembeni szankció hiánya volt eddig oka annak, hogy a kormány bevezette az ostromállapotot, hogy az ostromállapot alapján kiadott rendeletek értelmében megbüntethesse ezeket a vétségeket. Az ostromállapotról szóló rendelet megtiltotta például, hogy hatóságokon kívülálló személyek uniformisok és jelvényeket viseljenek. Ez a Vasgárda és az Antiszemita Liga ellen irányuló intézkedés helyet kapott a módosított rendtörvényben is, tehát az ostromállapot felfüggesztése után is érvényben marad. A vonatkozó rendelkezések értelmében meg nem engedett uniformisok, vagy jelvények viselését 500—5000 lejes pénzbüntetéssel sújtják, az uniformis és a jelvény azonnali elkobása mellett. Viszsaesés esetén tizenöt naptól három hónapig tartó fegyházbüntetés jár az uniformis viselésért.

Egy új szankciót vezet be a módosított rendtörvény az otthontól való eltiltást. Eszerint bizonyos vétségek elkövetőinek a törvény megtiltja, hogy a vétség elkövetésének helyén és annak környékén tartózkodják hat hónaptól három évi ideig. Ez a tiltó rendelkezés kiterjeszt-

hető a tiltott uniformisok és jelvények viselőire is.

Háromtól—hat évig terjedő börtön

Jóval szigorubbak a szankciók, midőn földalatti szervezkedésről, tüntetésekéről és zavargásokról van szó. Háromtól hat évig terjedő börtönnel sújtja a módosított törvény azt aényt, hogy bizonyos emberek szöveteznek, vagy megegyeznek egymással akár egyetlen büntetett elkövetésében, személyek, a tulajdon, vagy az állambiztonság ellen, midőn ezen büntetett célja egy bizonyos társadalmi osztálynak a diktatúráját bevezetni erőszakos eszközökkel egy másik társadalmi osztály felett, erőszakosan megsemmisíteni egy társadalmi osztályt és általában erőszakos eszközökkel megdönteni a Romániában fennálló gazdasági, vagy társadalmi rendet. Ugyanezt a büntetést alkalmazják, ha a romániai társadalmi és politikai rend erőszakos megváltoztatására va-

lamely külföldi szervezettől kapott utasítás végrehajtására társulnak emberek.

Szigoru szankciók sejték szervezésére

Az állambiztonság és az államrend elleni összeesküvésre felbujtó irások, rajzok nyomtatása, sokszorosítása és terjesztése egyaránt súlyos börtönbüntetést von maga után. Diplomáciai iratok és a romániai hatóságok által a közrendre vonatkozóan kiadott rendeletek és államtitkok elárulása öt—tíz évig tartó börtönbüntetéssel jár. Az árulásra irányuló kísérlet tizenöt naptól egy évig terjedő börtönnel sújtják. Egy hónaptól egy évig terjedő börtönbüntetés a szankciója annak, ha valaki szóban, vagy írásban olyan sejték, szervezetek, vagy szervezeti csoportok alakítására folytat propagandát, melyeknek működése a jelenlegi társadalmi rend ellen irányul. Visszaesés esetén a büntetés hat hónaptól két évig terjedő börtön és az állandó lakhelyről három évig terjedő kitiltás. Ezen bünte-

tés megszégése hat hónapos börtönbüntetéssel sújtatik.

A hatóságok által nem engedélyezett tüntetésben való részvétel egy évtől három évig terjedő időre való felfüggesztését vonja maga után. Azokat a tüntetőket, akik nem engedelmessékednek a tüntetés feloszlására irányuló felhívásnak, tizenöt naptól három hónapig terjedő fegyházbüntetéssel sújtják. Gyülestermek erőszakkal való elfoglalása esetére egy hónaptól egy évig terjedő fegyházbüntetés jár. A hatóságok elleni lázítás vagy az engedelmesség megtagadására irányuló bujtogatás tizenöt naptól hat hónapig terjedő büntetéssel jár. Az adó nem fizetésére való felhívás lázításnak minősítetik és ugyan csak tizenöt naptól hat hónapig terjedő büntetéssel sújtatik.

Szankciók a rombolások ellen

A fenti intézkedések éle nyilvánvalóan a baloldali szervezkedés ellen irányul. Az uniformisviselés megtiltásán kívül van azonban a módosított rendtörvénynek még egy szakasza, amely inkább a jobboldali szervezeteket érinti. A huszonötödik szakasz értelmében épületek rombolása, valamint gátak, hidak, csatornák és vízműberendezések megsemmisítése hat hónaptól öt évig terjedő börtönbüntetést von maga után, akár egyetlen személy, akár valamely csoport követi el a rombolást. Középületekben, ipari és kereskedelmi üzemekben való elbarrikádizálás és a barikádok elhagyására irányuló felszólítás nem teljesítése hat hónaptól öt évig terjedő börtönbüntetést von maga után. Hatósági személyek megsértése, vagy megütése, ha azt uccai manifesztáció alkalmával követik el, a büntető törvénykönyv legszigorúbb szankcióinak kiszabását vonja maga után.

Két kommunista kémnőt tartóztattak le Konstancában

Mindketten a dobrudzsai kommunista sejték ujjászervezésén dolgoztak

Bucuresti-Bukarest, február 22. (Az Uj Kelet tud.) Diszkrét nyomozás után a konstancai sziguranca kommunista kémnőt tartóztatott le tegnap. A kémnőt Koc Albertinának hívják, 19 éves galaci származású leány, aki a GPU megbízásából másfél hónappal ezelőtt érkezett az országba. A sziguranca idejében tudomást szerzett a kémnő jöve-

teleről és három detektív állandóan nyomon követte. Másfél hónap alatt háromszor változtatott lakást a rendkívül jó megjelenésű fiatal leány. Letartóztatása alkalmával siffret találtak nála és lázító tartalmu könyveket röpcédulákkal.

Kihallgatása alkalmával Albertina

Koc elmondotta, hogy elvégezte a GPU tiraszpoli kémiskolájának tanfolyamát, majd azért küldték Romániába, hogy a dobrudzsai sejtéket ujjászervezze. Konstancában egy Ofelia Manole nevű másik kémnővel dolgozott együtt, akit már két héttel ezelőtt letartóztatott a sziguranca.

273 ezer 320 megóvatolt váltó

1932-ben 5 milliárd 270 millió lej értékű váltót óvatoltak meg Romániában. A regát vezet az óvatolásban

Bucuresti-Bukarest, február 22. (Az Uj Kelet tud.) Az igazságügyminisztérium statisztikai osztálya most állította össze az 1932. év folyamán Románia területén megóvatolt váltók statisztikáját. Az elmúlt esztendőben 273 ezer 320 váltót óvatoltak meg, 5 milliárd 769 millió 046.874 lej értékben. Országrészek szerint a megóvatolt váltók a következőképpen oszlanak meg:

regát	váltó	érték
Regát	159.001	3.951.436.435
Besarábia	31.631	280.513.707
Erdély	64.066	1.322.428.515
Bukovina	18.622	213.662.217

A statisztikából kitérünk, hogy a váltóóvatolások terén a régi királyság vezet. A váltók 58 százaléka került megóvatolásra a regátban és az itt megóvatolt váltók értéke 68,5 százalékát teszi ki az ország területén megóvatolt váltók értékének. Erdély a megóvatolt váltók 23 százalékát adta, míg a váltók értéke 22 százalékát teszi ki az összegnek. Besarábia 11 százalékkal szerepel a váltók száma és 5 százalékkal azoknak értéke tekintetében, míg a legkisebb országrész, Bukovina a megóvatolt váltók 6 és a váltók értékének 3 és félé százalékát adta. Az 1931. évi váltóstatistikával való összehasonlításból kiderül, hogy két esztendővel ezelőtt a regátban 258 ezer 427 váltót óvatoltak meg. Tehát 1932-ben 61,5 százalékkal csökkent a régi királyságban a váltóóvatolások száma. A megóvatolt váltók értéke 4 milliárd 32 milliót tett ki 1931-ben a regátban, ami azt jelenti,

hogy csak a megóvatolt váltók száma csökkent tekintélyes mértékben az értékcsökkenés csaknem elenyésző. Besarábiában 1931-el szemben 42 százalékos a megóvatolt váltók számának és 27 százalékos a váltók értékének a csökkenése.

Egy másik érdekes konklúzióra alkalmas adat a kimutatás a váltóóvatolási statisztikának az, amely nem a történelmi tartományok, hanem az országrészenkénti felosztást veszi alapul. Eszerint az Erdélyben megóvatolt 64 ezer váltó közül 17 ezer 413 esik a Körösvölgyére és Máramarosra, 7821 a Bánátra és 38 ezer 832 a tulajdonképpeni Erdélyre.

A megóvatolt váltók túlnyomó része kisadóságokra esk. 134 ezer 972 ötezer lejen aluli váltót óvatoltak, ami az összesen megóvatolt váltók 49,38 százalékát teszi ki. A többi váltók érték szerint a következőképpen oszlanak meg:

százalék	százalék
5—10 ezer lejig	57.118 20.90
10—20 ezer lejig	35.534 13.—
20—50 ezer lejig	25.532 9.34
50—100 ezer lejig	11.925 4.36
100 ezer lejen felül	8.239 3.01

Kiderül a statisztikából, hogy az 1932. év során megóvatolt váltók nagyobb része nem új, hanem többszörösen meghosszabbított váltó volt, amit a hitelezők végül is megóvatoltak. A váltóóvatolás az elmúlt év októberében és novemberben érte el tetőfokát. Ebben a két hónapban a váltók 22 százaléka került óvatolásra: összesen 60.660 váltó esik erre a két hónapra. Ezzel szemben szeptemberben

mindössze 11.760 váltó került óvatolásra. A megóvatolt váltók értéke szempontjából június vezet, amikor 1 milliárd 57 millió 823 ezer lej értékű váltó lett megóvatolva.

A statisztikából kiderül, hogy 1932-ben különösképpen Erdélyben és Besarábiában szorult szük területre a váltóhitel. A fizetéseképtelenség különösen a nagy váltóadósoknál észlelhető. Az 1932-ben megóvatolt váltók értékének 60 százaléka (mintegy 3 és félmilliárd lej) az 50 ezer lejen felüli váltókból adódott össze. 1933-ban valószínűleg még jobban lecsökken a megóvatolt váltók száma és értéke, nem az adósk fizetőképessége, hanem a váltóhitel megszorítása miatt.

Ujdonsági Ujdonsági

JOSEPH ROTH

HIOB

c. regénye.

Ara 84 lej

Heine óta még egyetlen író sem dolgozott fel zsidó tárgyat olyan ragyogó és melkedett nyelven, olyan feledhetetlenül megkapó szép képekben, az élmény akkora tüzevel és mélységével, mint Joseph Roth „HioB” c. regényében. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett bélyegben is) vagy utánvétellel.

Báli divat színekre régi ruhákat is olcsón fest, tisztít Czink

Spanyol szélhámosok elárasztják Erdélyt milliókat ígérő levelekkel

„Jöjjön, vegye védelmébe tízenhat éves, egyetlen leányomat“

Cluj-Kolozsvár, február 22. Az utóbbi időben mint a háború előtti években, hiszékeny emberek, akiknél pénz sejtettek, leveleket kapnak Spanyolországból. Ezekben a levelekben nagy örökségekből te kintélyes részt ígérnek, ha a címzett vállalkozik arra, hogy örökbefogadja a levélíró fiatal leányát, eljön személyesen Spanyolország egyik városába és magával hozza azt a néhány ezer frankot, ami az örökségi ügy lebonyolításához szükséges.

Régebben barcelonai brigantik munkája volt ez. Minthogy Kelet-Európában erősen fejlett hálózatuk volt, az áldozatok nagy számát fosztották ki a legraffináltabb módon. És ha a kifosztott ember a hatóságok igénybevételével fenyegetőzött, akkor egyszerűen eltették láb alól. Ezekre a félelmetes kalandokra emlékezett az a levél, amely a napokban érkezett egy jómódu kolozsvári kereskedő címére Barcelonából. Gépirásos német lelé, amiről csak avatott szem állapíthatja meg, hogy sokszorosított példány. A levél így kezdődik:

„Tisztelt uram! Ama jó referenciák alapján, amit b. személyéről kaptam, és arra a súlyos és kritikus helyzetre való tekintettel, amelybe belejutottam, arra kérem, legyen segítségemre egy bizalmas ügyben, amely mindenekelőtt szigorú és abszolút diszkréciót igényelne. Nagyjából arról van szó, hogy ön bizonyos okiratok megmentésében segít, amelyeknek birtokában ön egy nagy svájci bank pénztáránál 340.000 svájci frankot személyesen felvehet. Ehhez feltétlenül szükséges, hogy ön Spanyolországba jöjjön, hogy átmenetileg egyetlen, 16 éves leányomat védelmébe vegye és azért is, hogy az itteni bíróságoknál kifizessen helyettem 16.000 spanyol pezétát, (erre az összegre ítélték ugyanis csőd miatt) mert csak így juthatnak az említett okiratokhoz, amelyek segítségével minden nehézség és személyi felelősség nélkül visszavonhatja a svájci bankban letett vagyonomat. Humanitárius szolgálatait fejében említett vagyonomnak harmadrészt önként átengedem önnek.“

A levélről azután megmagyarázza, miért nem írhat egyelőre kézírással. Arra is kéri a címzettet, nehogy levelet írjon. Ellenben a mellékelt címre küldjön egy sürgönyt. A sürgöny piros gépirásos betűkkel a következő: SENOR GRAU, ROSAS, lista Correos 898. A szöveg anyny: Erwarta Brief (Várom a levelet) és aláírás.

A legolcsóbb magyar lexikon a

Genius Kis Lexikon,
mely 1618 hasábján 110.000 sorban 40.000 szót, 800 ábrát, 64 műmellékletet tartalmaz. Az 1932-es kiadás ára 545 lej helyett 120 lej fizve, 150 lej egész vászonba kötve, kapható az Uj Kelet könyvosztályában az összeg és portó-céltás (20 lej) előzetes beküldése mellett (bélyegben is) vagy utánvétellel.

Az Uj Kelet könyvjegyzéke

Körmenyi: Ind. 715	32 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	32 L
Emil Ludwig: Mussolini	57 L
II. Miklós cár bizalmas levele: Szerelmem és tragédiám	56 L
Heltai: Életke	67 L
Károly Sándor: Az 500.ik emelet	40 L
B. Russel: Kina	90 L
Kassák Lajos: Angyal föld	65 L
Jarnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret	44 L
Katajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfikoromban	44 L
Szittnyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem	44 L
Heltai Jenő: Álomkháza	44 L
Smeljov: A pincér	44 L

Azt hisszük, fölösleges hangsúlyoztan övünk az embereket attól, nehogy „bedüljenek“ senor Grau parasztfogásának. 16.000 pezétája (350.000 lei aligha van ilyen kockázatra valakinek Erdélyben, még akkor is, ha egy 17 éves leányt vehet oltalmába.

KÖZGAZDASÁG

Megkezdődik a március—Junius havi behozatali kontingens megállapítása

A kereskedők máris kérhetik a Kereskedelmi és Iparkamaráknál a behozatali megállapítását. Tervek a szabad kontingentálás bevezetésére

Cluj-Kolozsvár, február 22. A kolozsvári Kereskedelmi és Iparkamara most közli azokkal a kereskedőkkel, akik import deklarációt tettek le, hogy a kontingentálással kapcsolatos rendelkezések értelmében most folyik a kontingentálás meghatározása március és az ezt követő hónapokra. A Kereskedelmi és Iparkamara felszólítja tehát a kereskedőket, hogy a behozatali blankettákat minél előbb váltásák ki a Kamaránál. A blankettákon március elsejétől június harmadikáig kell hogy szerepeljen a kereskedő behozatali kérese. Határidőt a Kamara egyelőre nem tűz ki, mert a kereskedők helyzete így is igen nehéz. A kereskedők még messze vannak attól, hogy az üzletekben a tavaszi szezon meginduljon. A kontingentálási bizottság azonban ezzel nem törődik, hanem máris megkezdte a behozatali kvóta megállapítását a tavaszi hónapokra. A kereskedő így a nehézségek között a pangó üzletmenetből és a téli időjárásból kell megállapítsa, hogy milyen lesz a tavaszi szezon és július elsejéig milyen árura és mennyiségre lesz szüksége.

Mi a „magánkompenzáció“

Kereskedelmi körök már hónapok óta sürgetik a behozatali és kivitel ujszerű megrendszabályozását az úgynevezett magánkompenzáció alapján. A magánkompenzációnak ez a rendszere tulajdonképpen ugyanaz, amit az állam végez, mégis igen jelentős könnyítéseket tartalmaz a kereskedelem előnyére és hatalmas lépést jelent a szabadkereskedelmis elve felé.

Külföldi államok már régen bevezették a valutamentes árucserét, anélkül,

Bolgár tojáskliring Ausztriával. Szófiából jelentik: A bolgár tojásexportőrök azon javaslattal fordultak a kormányhoz, hogy a hanyatló ausztriai tojáskivitel érdekében mentesítsék őket a silling beszállításától és létesítsenek a dohány mintájára tojáskliringet Ausztriában. Eszerint az Ausztriába kivitt tojás ellenértékéért osztrák iparcikkeket vásárolhatnak. A Nemzeti Bank adjon továbbá kontingensen kívüli bevételi engedélyeket a bolgár exportőröknek, hogy befagyott sillingkivitelüket ily módon feloldhassák.

Amerikai specialisták reformálják a török monopóliumokat. Istambulból jelentik: A török kormány egy csoport közismert amerikai specialistával megállapodott a török monopóliumok reformálását illetően. Az amerikai delegáció még e hó folyamán megkezdte működését. Az előzetes technikai és adminisztrációs munkálatok körülbelül május végéig tartanak, amely terminus után a specialis reform, illetve racionalizálási munkák haladéktalanul megkezdődnek. A reformmunkálatok összköltsége értesülésünk szerint 14 millió dollárt tesz ki.

Nagyváradon is drágult a kenyér. Tudósítónk jelenti: A városi tanács legutóbbi ülésén megállapította az új kenyérárat. A fehér kenyér árat 10 lejre emel-

Ha nátha,
torokgyulladás
és hűlés ellen
akar védekezni
használjon

Panflavin
pasztilákat

A levelet azonban beküldtük egy nagy spanyol újság szerkesztőségének, amely bizonyára gondoskodik a csödbement ember lebuktatásáról.

EGYESÜLETI ÉLET

Megalakult a temesvári Mizráchi helyi csoport. Tudósítónk jelenti: Hosszabb ideig tartó előkészítő munka eredményeként az elmúlt vasárnap a Zs. N. Sz. itteni csoportjának helyiségében nagy érdeklődéssel megtartott gyűlés keretében alakult meg a mizráchisták temesvári helyi csoportja. A gyűlést dr. Rosenberg Emil nyitotta meg, aki rámutatott arra az öröndetes tényre, hogy Temesvár zsidóságának egy igen tekintélyes rétege ma már az úgynevezett konzervatív zsidó szellemet képviseli és ezeknek izraelista munkakeretét csak a megalakítandó Mizráchi csoport nyújthat. Ugyan ebben a szellemben szólalt fel Eppler Jakab és Stern József is, akik méltatták a temesvári Mizráchi csoport megalakulásának jelentőségét. Az elhangzott felhívások után beválasztották a vezetőségét: Mannheim Lajost, Grünberger Izrael Chaimot, Eppler Jakabot, Stern Józsefet és dr. Rosenberg Emil.

Március 11-én nagy purimból rendez a Newyork kávéház összes termeiben a kolozsvári Aviva-Barisszia. Wizo és a többi ifjúsági szervezetek. Az álarcs purimból iránt már most nagy az érdeklődés.

Nagy Bialik matiné Kolozsváron. F. hó 26-án, vasárnap délelőtt 11 órakor nagyszabású Bialik matinét rendez a kolozsvári Wizo és Aviva-Barisszia az Uránia mozgó termében. A matiné keretében Forgács Sándor és Bárdy Teréz fogják interpretálni Bialik legszebb költeményeit. A matiné iránt városzerte széleskörű érdeklődés nyilvánul meg.

Az Aviva-Barisszia nagyszabású teaestélyt rendez folyó hó 25-én, szombat este a Bné Jiszráél Főter 22. szám alatti helyiségében. Az ifjúsági szervezet rendezvénye ez alkalommal is nagysikerűnek ígérkezik.

A kolozsvári Zsidó Nőegylet folyó hó 26-án, vasárnap délután 5 órakor a Newyork kávéház teliertéjében rendez meg szokásos teadélutánját. A jótékony célra való tekintettel a Nőegylet elnöksége ez uton kéri a zsidó társadalom tagjainak és az ifjúság minél nagyobb számú megjelenését.

Az Akademit Barisszia ezen a héten kivételesen csütörtök este pontosan háromnegyed 9 órakor tartja meg rendes gyűlését. Vezetőség.

Az Erdélyi Zsidó Arvagonozó kolozsvári csoportja f. hó 26-án, vasárnap d. u. 3 órai kezdettel tartja meg 4-ik gyermekdélutánját a katolikus gimnázium dísztermében a következő műsorral: Konferál Salomon Elly, Prolog Bergner Evi, Szaval Weisz Evi, Walzer: Izsák Evi, Herskovits Lili, Fischbein Judith, Meister Sári, Weisz Juci. Televíziós rádió: Bergner Evi, Dunca Tuca, Léb Juci és Baba, Hargitay Öcsi, Steiner Judith és Pali, Grünwald Ágota és Gábor, Bartha Mária, Tatár Lonci, Neumann Tibi és Judith, Friedmann Akos, Balázs Márta, Grün Anci, Juci, a bohóc Csátó Juci, Szaval Albert Ervin. Akrobatikus duó: Izsák Éva, Herskovits Lili. Zongorázik Salomon Elly, Monológ Lax Tibi, Tornaszám: Hirsch Melitta, Sole Miri, Hermann Evi, Moskovits Juci, Weisz Éva és Kató, Hegedül Grün Ernő, Magyar rap-szódia: Wolff Olivia, Sicc urfi karikatúrák Weinberger Józsi, Tánco Grün Lea, Balett Singer Teri, Zongorázik Wolff Olivia. Ha gyermekének örömet akar szerezni, feltétlenül jöjjön el erre a hangulatos délutánra, ahol kedves körben szórakoztatni fogjuk kicsiny hallgatóinkat. Szeretettel várjuk tehát gyermekével együtt.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezetét tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósokról, írókról, fejedelmekről és diplomatakról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért. Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára fizve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

te. A liszt árat 9 lej 50 banira maximálta. A barna kenyér ára 7 lej 50 bani, de viszont az olesó típusú és tengeri liszttel kevert kenyér ára 6 lej 50 bani kell hogy legyen. A jelek szerint a pékek ezzel se lesznek megelégedve s hivatkoznak majd Temesvárra, ahol 10 lej a fehér kenyér, pedig ott kéznél van az olesóbb liszt is.

A „ZSIDÓ“ MARX

Irta: Szabó Imre

A tartalomról: Rabbi Levy Marx családjára — Marx Károly zsidó környezetében — Marx és a Rotschildok — Bauer és Marx zsidóvitája.

A finom papíropra nyomott példányok

ára 30 lej

Az egyszerű kiadás ára:

15 lej

Megrendelhető bélyeg előzetes beküldése mellett is az Uj Kelet könyvosztályában Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Riasztó

E
S

Bucuresti-B
Uj Kelet tu
megmozdul
lyek a vére
kulmináltak.
meg a külfö
kai lapok egy
mániában ál
hogy

a kormány
átadni hely

Mi sem jelle
jedd alarm-h
mány szüksé
távirati irod
deni a külfö
gezi, hogy az
lom uralkodó

Geo Londo
újságíró, a
ugyanesak a
Bukarestbe
dősításokat
niai esemény
cián jelent
majd felker
köt, aki kéts
vonatkozásai
jelentést tett
Kijelentette

a zavargás
szitették el
ta

A bujtogató
detűk, miu
sok is meg
ta párt Rom

— Vaida e
ja Geo Lond
jobb, mint a
vargásait. A
di meg sem
téteit, sem
biai zsidó e
megnyilatko

— Tudom
nok, hogy az
rozva arra,
seket idézze
ban. Temes
megtörténte
minden has
an el fogun
ságának a
vagyva több
ban, mint a

Csak a m
hatója, hogy
és kolozsvá
biai zsidók
cionizmusna
ben az egé
tett a minis
seket is a z
sik párizsi l
sigeant“-bar
ugyanesak
tóját, hogy
mények irán

— Csodál
mány élén
földi lapok
bukásáról a
da az Intr
Eltulózta k
vargásokna
netelét mi s

Semmies
hogy politik
rorizáljanak
felbomlaszt
sai, akik az
idézték, fők
ról tettek
zatul estek

Riasztó híreket közölt a bukaresti sajtó a romániai helyzetről

Ertse meg a világ, hogy nem lehet beszélni Románia kommunizálásáról —

mondja Vaida Sándor a külföldi lapoknak. A miniszterelnök szerint moszkvai rendeletre, szovjetagensek készítettek elő a zavargásokat. A kormány már két hónap óta tudott a készülődésekről. Az ostromállapot megszüntetése és kiterjesztése. „Az ostromállapotnak köszönhetjük, hogy megszűntek a jobboldali zavargások“

Bucuresti-Bukarest, február 21. (Az Uj Kelet tud.) A legutóbbi munkás-megmozdulásokkal kapcsolatosan, amelyek a véres grivítai összeütközésben kulmináltak, — riasztó hírek jelentek meg a külföldi sajtóban. Egyes amerikai lapok egyenesen azt írták, hogy Romániában általános a forrongás és hogy

a kormány kénytelen volt emiatt átadni helyét egy baloldali színezett kabinetnek.

Mi sem jellemzőbb a külföldön elterjedt alarmpöszökre, minthogy a kormány szükségesnek látta a hivatalos távirati iroda útján kommunikátív küldeni a külföldi sajtónak és ebben leszögezni, hogy az országban rend és nyugalom uralkodik.

A miniszterelnök nyilatkozik

Geo London, a neves francia író és újságíró, a „Journal“ munkatársa ugyancsak a riasztó hírek hatása alatt Bukarestbe utazott, hogy helyszíni tudósításokat küldjön lapjának a romániai eseményekről. Geo London, audienctián jelent meg az uralkodó előtt, majd felkereste Vaida miniszterelnököt, aki kétségtelenül érdekes, de zsidó vonatkozásában legalábbis furcsa kijelentést tett a francia újságíró előtt. Kijelentette Vaida, hogy

a zavargásokat szovjetagensek készítették elő, akik Moszkvából kaptak erre utasítást.

A bujtogatók valamennyien idegen eredetűek, miután a legutóbbi választások is megmutatták, hogy kommunista párt Romániában nem létezik.

— Vaida el van határozva arra — írja Geo London — hogy elfojtsa úgy a jobb, mint a baloldali excesszusait és zavargásait. A miniszterelnök nem enged meg sem a diákok antiszemita tüntetéseit, sem pedig bizonyos beszárabiai zsidó elemek „szovjet-cionista“ (?) megnyilatkozásait.

Uj zavargások készülnek?

— Tudom — mondotta a miniszterelnök, hogy az agitátorok el vannak határozva arra, hogy hasonló véres incidenseket idézzenek elő Aradon, Csernovitzban, Temesváron és Nagyváradon. Am megtörténtek a kellő óvintézkedések minden hasonló próbálkozást szigorúan el fogunk nyomni. Az ország lakosságának a rend- és nyugalom utáni vágya többet fog tenni ebben az irányban, mint a cendörök közreműködése.

Csak a miniszterelnök a megmondhatója, hogy miért kellett a bukaresti és kolozsvári incidensekbe a beszárabiai zsidókat belekeverni és hogy a cionizmusnak mi keresnivalója van ebben az egész kérdésben. Mindenesetre tett a miniszterelnök másféle kijelentéseket is a zavargásokról. Ezek egy másik párizsi lapban, a jobboldali „Intransigeant“-ban láttak napvilágot, amely ugyancsak utasította bukaresti tudósítóját, hogy érdeklődjék a romániai események iránt.

„Nem tűrjük, hogy sztrájkokkal terrorizáljanak“

— Csodálkozok, ugyebár, hogy a kormány élén talál, azok után, hogy a külföldi lapok forradalomról és a kormány bukásáról adtak hírt — mondotta Vaida az Intransigeant munkatársának. Eltulózták a jelentőségét bizonyos zavargásoknak, amelyeknek véres kimenetelét mi sajnáljuk a legjobban.

Semmiestre sem tűrhetjük azonban, hogy politikai jellegű sztrájkokkal terrorizáljanak, amelyeknek célja a rend felbomlasztása. A két műhely munkásai, akik az utóbbi zavargásokat előidézték, féktelenül agresszív mentalitással tettek tanúságot. Nyilván áldozatul estek ügyes agitátoroknak, akik

eltérítették őket a professzionális követelesek útjáról. Munkás-szovjet elismerését kérték a műhelyekben. Ezt az eszmét keleti szomszédunktól importálták az agitátorok. Természetesen nem voltak hajlandók megadni ezt a követelést és azonnal energikusan léptünk fel, hogy katasztrófákat megakadályozzunk. És bármikor is kerülnek hasonló helyzet elé, hasonlóképpen fogunk eljárni.

— Engedélyeztünk kommunista vitákat és propagandát, amíg ezek a teoria síkján mozogtak. De midőn láttuk, hogy az ország létét akarják aláaknázni olyan kísérletekkel, amelyek a szomszédos országban sem sikerültek, ahol tulajdonképp megszüntették — drasztikusan kellett közbelépniük.

Ertse meg a világ, hogy nem lehet Románia kommunizálásáról,

vagy egy erős kommunista párt létezéséről beszélni, amely harca készül. Romániában nincs kimondott kommunista párt, amely a közvéleménynek akár egy elenyésző részét is képviselné, egész egyszerűen azért, mert nem tudott magának híveket toborozni. Az országban él 100.000—200.000 szervezett munkás jobbnak látta a szociáldemokrata pártban, vagy másutt elhelyezkedni, az ország lakosságának 80 százaléka pedig földműves, akik hallani sem akarnak a kommunizmusról. Sem ezen, sem az előző választásokon nem tudtak képviselőt küldeni a parlamentbe, holott a választások szabadok voltak. Beszárabiában, amely az Oroszországgal való szomszédsága révén feltételezné a kommunizmus erősségét, még csak ostromállapotra sem volt eddig szükség. A nyugati határon és Erdély-

ben revizionista érzelmek kapcsolódnak a kommunista mozgalmakba.

— Szervezett kommunizmusról tehát a szó igaz értelmében nem lehet beszélni. A legutóbbi zavargásoknak, melyeket moszkvai kiküldöttek machinációi idéztek elő, tulajdonképpen márciusban kellett volna kitörniük. Két hónap óta tudomásunk van erről az akcióról, amely egyrésze volt csupán a rend felbontására kidolgozott tervnek. Ezt a tervet külföldön készítették el; különböző sztrájkok szerepeltek benne, amelyek

fokozatosan általános vasutas-sztrájkhoz kellett, hogy vezessenek. Nem nehéz kitalálni, hogy milyen súlyos zavarokat idézett volna elő a vasúti forgalom megállítása.

— Tudtuk azt is, hogy szovjetkiküldöttek jöttek Lengyelországon és Magyarországon keresztül az országba. A tervet akkor kellett volna végrehajtani, amikor minden előzetesen el lett volna rendezve. Szerencsére a mozgalmat csirájában sikerült elfojtanunk és biztosítom, hogy megismétlődés esetére minden intézkedés megtörtént már.

Megszüntetés vagy kiterjesztés

— Az ostromállapot életbelépett. Következményeként a jobboldali agitációk teljesen megszűntek és ha a nyugalom helyreáll, fel fogják függeszteni a kivételes intézkedéseket. Ha azonban szükség lesz rá, ki fogjuk terjeszteni azokra a területekre is, amelyekben a rendzavarok operálni próbálnak. A kormány mindent megtett a rend fenn tartása érdekében, amelyre szükségünk van az ország gazdasági talpraállításához.

A kereskedő- és iparososztályt nyomorítja meg Madgearu új adójavaslat

Misu Weissmann zsidópárti képviselő a kereskedő-ellenes intézkedések módosítását kérte. Beterjesztette a rendtörvény megszigorításáról szóló törvényjavaslatot

Bucuresti-Bukarest, február 21. A kamara kedd délutáni ülésén folytatták az egyenes adóról szóló törvény vitáját.

Stelcescu vasgárdista szerint a kereskedők és iparosok, valamint általában a városi elemek adóját kell emelni, a falusiakat leszállítani.

Dinu Bratianu liberális kritizálja a törvényjavaslatot és rámutat annak hátrányaira. Ott emelnek adót, ahol nem kellene és ott szállítják le, ahol nincs arra szükség. A javaslatot nem szavazza meg.

Mironescu belügyminiszter beteterjeszti a Marzescu-féle törvény megszigorításáról, továbbá a tisztviselői statutumok bizonyos szakaszainak módosításáról szóló törvényjavaslatot.

Ezután folytatták az adótörvény vitáját.

Misu Weissmann bírálja a törvény ama intézkedését, amely az új házak adómentességét megszünteti. Megállapítja, hogy nagyon mostohán bántanak el a kereskedő és iparos ostállyal. Felsorolja, milyen adókat kell fizetni egy kereskedőnek, majd a kiskereskedők pauszait ismerteti. Az adófelelősségi eljárás hibája, hogy a felét meg sem idézik. Súlyos igazságtalanság, hogy meg büntetik az adózót, akkor is ha a fiskus rosszul vetette ki az adót. A francia kamarában vita tárgyát képezte ez az intézkedés, — amelyet ugylátszik, — a francia törvényből vettünk át és a kor many belátta, hogy ez a rendelkezés nem tartható fenn, csak a rosszhiszemű adóalanyokkal szemben szabad büntetést alkalmazni.

Egy megbízható hashajtó szernek jelentőségét elismeri mindenki,

aki emésztési zavarokra hajlamos, vagy gyakran ismétlődő székrekedésben szenved. A legtöbb ismert hashajtószernek hátránya, hogy rövidebb, vagy hosszabb használat után a szervezet megszokja, miáltal értékét veszíti. Egészen másképpen van ez a

Prof. dr. Péter-féle Hashajtó-tea

használatánál. Ezen tea csakis növényi alkotórészeket tartalmaz és összetételében egyszerűen

felülmulthatatlan!

Hatása több napig tartó, egyenletes és teljesen fájdalommentes. Már rövid használat után az emésztést megjavítja és a gyomor- és bélműködést rendezi. Csakis eredeti Prof. Péter-féle hashajtó-teát kérjen és fogadjon el. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz: „Csillag“ gyógyszerár Brassó, Hosszu uccsa 5. szám.

Gheorghiu jorgista szintén a javaslat ellen beszél.

A templom-rombolás ellen

Miután Madgearu pénzügyminiszter beteg, a vitát nem folytatták és megkezdtek a Marzescu-féle rendtörvény vitáját. A javaslat kimondja, hogy a középületek és kulturintézmények, színházak és templomok rombolása igen súlyos büntetéssel járó deliktumot fog képezni.

Ezután Lázár Illés interpellál a külügyminiszterhez a máramarosi vasúti közlekedés tárgyában. A máramarosi lakosságnak óriási kerülővel lehet csak Bukovinába utaznia, pedig egész rövid idő alatt megtehetné az utat, ha megnyitnák a Csehszlovákián—Lengyelországon át vezető vonalat. Kéri a minisztert, tegye meg a diplomáciai lépéseket, hogy a három állam vegyes bizottsága sürgősen összeüljön és a peage-vonal megnyitását elhatározza.

Cuzista népgyűlés Máramarosszigeten

Vasárnap nagygyűlést tartottak Szigeten a máramarosi cuzisták. Mintegy 150 ember gyűlt össze Manolache cuzista agitátor gyűjtő, lázító beszédet tartott. Azt mondotta, hogy az egész világon szervezkednek az antiszemita pártok a zsidók ellen és többek között kisütötte, hogy Mussolini is antiszemita. Ezután emelt hangon kifejtette, hogy meg kell szervezni a harc osztagokat a zsidók ellen és Szigeten fel kell állítani a hetedik centuria központját. A rohamosztatok feladata az lesz, hogy a zsidókat rémületben tartásuk és álmukban is reszkessenek tőlük. Majd így folytatta: Tölem a füvek és a kövek is reszkessenek. Itt a leszámolás ideje, a zsidók meneküljenek, amíg nem késő, nehogy arra a sorsra jussanak, mint a magyarországiak, ahol néhány évvel ezelőtt sok zsidó tünt el nyomtalanul. Végül a máramarosi antiszemita éhségmarsásra tért át és bejelentette, hogy három hét múlva indulnak el a főváros felé. Befejezésül Manolache nem követel kevesebbet, mint azt, hogy a király Cuza kezébe tegye le a hatalmat.

Sanghaiban levegőbe repült egy gummigyár

London, február 21. Sanghaiban egy gummigyár a levegőbe repült. Az om-ladékok alól eddig nyolevan halottak és ötven életveszélyes sebesültet emeltek ki. Számolni kell azzal, hogy a katasztrófális explózióknál csaknem kétszáz személy életét veszítette.

Németország nem engedélyezi az árpabehozatalt. Berlinből jelentik: A belföldi takarmányellátás a folyó szezonban szükségtelemé teszi a takarmányimportot, mivel a belföldi készletek a szükségletet teljesen fedezi. Hugenberg birodalmi közlelmzési és mezőgazdasági miniszter előterjesztésére ezért a birodalmi kormány a folyó gazdasági évben vámkedvezményes takarmányárpa további behozatalt nem engedélyezi.

**Uvegcsiszolást
tükörkészítést
épületüvegezést
képkeretezést
diszüvegezést**
a legmodernebb kivitelben vállal
SCHWARZ Tükörgyár
CLUJ. Cal. Vict. 4. Tel. 6-49

A nagyváradai ortodox hitközség vezetősége nyilatkozik a hitközséget ért támadások ügyében

A nagyváradai ortodox zsidó hitközség vezetősége kért fel a következő nyilatkozat közlésére:

Helybeli napilapokban legutóbb megjelent közleményekkel kapcsolatban a nagyváradai ortodox hitközség elnöksége szükségesnek látja a következő nyilatkozatot tenni: A vezetőség minden félreértést elkerülése végett kijelenti, hogy Hegedüs Nándor magyarjárti képviselő úrral a hitközségi választás elleni petíció ügyében nem tárgyalt; részére sem közvetlenül, sem közvetve, hogy az ügyben Bukarestben az illetékes hatóságoknál interveniáljon, megbízást nem adott. Ha részéről történt közbenjárás, akkor ezt nyilván csakis önszántából és mint hitközségünk régi és annak sorsát szíven viselő tagja tehetette.

Egyben megállapítja a vezetőség, hogy a Magyar Pártnak a képviselő testületi választásokban semilyen szerepe, vagy tevékenysége nem volt: a magyar párt és a hitközség között semmi néven nevezendő kapcsolat nem áll fenn.

Végül kijelenti az elnökség, hogy a régi tradíciókhoz híven semmiféle politikával nem foglalkozik a kizárólag a hitközség vallási és kulturális intézményeinek szolgálatában fejt ki működését és minden ténykedésében az állam iránti hűség és feltétlen lojalitás vezérli.

Motzen Sámuel elnökhelyettes Kohn Dávid elnök
Krausz Sándor Ullmann István alelnökök

A „Hechaluc Hamizrachi“ térhódítása Erdélyben

Nehéz idők járnak felettünk. A gazdasági válság mély nyomokat szántott a zsidó nép existenciájában. A borzalmas vihar, régen megalapozott zsidó javakat tépett ki és sodort magával. A zsidó nép, mely kétezer éves alétságból éppen akkor ébredt fel, amidőn a történelem órája a tizenkettediket ütötte, tüstént felismerte azt a veszélyt, amely elnyeléssel fenyegette. És egyben felismerte azt is, hogy az egyetlen kiút ebből a káoszából, ebből a zsákutcából csakis egy koncentrált zsidó nemzeti területen létesített zsidó ország lehet. Zsidó ország a szó legteljesebb értelmében. Zsidó agrár-állam. Történelmi dokumentumaink vannak, hogy a mi népünk mindig agrár nép volt s csupán a szárműzetésben volt kénytelen az ást, a kapát — a vándorbottal felcsérelni s vásárról-vásárra járva az egész világon bolyongani. S most, amidőn történelmünk horizontján egy új mentőcsillag támadt: visszacsérelni a vándorbotot a kapával a zsidó nép fiai tömegesen tudolnak annak az eszmének megfogottatott zászlaja alá amelyre az van felírva: „Vissza a földhöz!“ s „Keresünk meg önmagunkat!“

Régi óhaja ment teljesülésbe az erdélyi Brit Hanoar Hamizrachinak, amikor egy évvel ezelőtt — a legnagyobb nehézségek közepette — egy önálló mizrachista chalucnevelő és kiképző telepet állított fel Szigeten. A mizrachista szervezet ezen vállalkozása, ha az erdélyi zsidóságtól nem is, de a Tórához és tradícióhoz hű ifjúságtól határtalan szeretettel és lelkesedéssel lett felkarolva. Ez a szervezet, erős akaratával minden nehézséget le tudott gyúrni és nehéz áldozatok árán sikerült már is tekintélyes számú chalucot mezőgazdasági és ipari kiképzésben részesíteni. És a szigeti hachsara-telepen kiképzett chalucoknak már a második csoportja veszt csütörtökön az ittmaradó testvéreiktől azzal a reménnyel,

hogy a legrövidebb időn belül mindnyájan találkoznak fogják Erecben.

A tavaly óta, az ifjúság helyzete ijjesz tően leromlott s a Mizrachi szervezet vezetése — Rabbi Eliahu Kleinald az élükön — belátták azt, hogy a mizrachista chaluc mozgalom kereteit szélesíteni kell s elhatározták több chalucnevelő telep létesítését.

Izrael Albert, a Mizrachi országos chaluc-bizottság elnökének Marosvásárhelyen sikerült előnyös szerződést kötnie Undra Lajos megyesfalvi nagybirtokossal, ahol 100 holdas mintagazdaságon 33 chaluc és elkülönítve 7 chalucra fog kiképzést nyerni a mezőgazdaság minden ágában. A konyha-kertészetet bulgár kertészek fogják irányítani. A Mizrachi szervezet nagy sikernek könyvelheti el a szellemi hátsarhád kérdésében elért eredményeket, amikor dr. Rosenfeld Sámuel, a Mizrachi e régi harsosa, a város elit társadalmának színe-javával karöltve elvállalta ezen fontos szervnek az irányítását.

A marosvásárhelyi telepen kívül még a következő helyeken állít fel az én hátsarhád telepeket a Mizrachi: Clujon, Szigeten, Bánffyhyunadon és Borsán.

Tapasztalatok támasztják alá azt a valóságot, hogy Erez Jiszráél csak áldozatrakész és minden tekintetben felkészült ifjakat fogad be. S a mizrachista chaluc és chalucra számára speciális adottságok vannak. Nekik harcolniuk kell hogy az, ami a zsidóságnak a legzenetebb, ne legyen a lábba taposva. Harcolniuk kell, hogy a Tóra és tradíció tiszteletben részesüljön.

„Lo b'chajil v'lo b'koach, ki im b'ruach“, nem karddal, nem fegyverrel akarjuk visszazsarni a zsidók országát. Hanem a Tórával, munkával és önfeláldozással fogjuk azt meghódítani.

Kohn Jichák.

SZINKRÁZ-FILM MŰVÉSZET

Ma van bemutatója Abraham Pál legszebb muzsikaju filmoperettjének a Szinkröz mozgóban

Csütörtök délután 3 órakor kezd véteni a Szinkröz mozgó Napsugár az égen c. filmoperettét, mely filmnek oly szépséges sikere volt Berlin, Bécs és a többi világvárosokban. A kedves mese mellett külön attrakciója a filmnek öt remek Abraham-éneke, melyet az operettben Eggerth Martha, Hermann Thimig és Verebes Ernő — a három főszereplő énekel. E filmben szenzációs repülőfelvétel is van. A nyaktörő mutatványokhoz a filmgyár Bobby Weichelt, a kiváló műrepülőt szerződtette, aki Berlin felett mutatta be tudományát.

Ma este Volpone másodszor. Diadalmas sikert aratott tegnap este Ben Johnson híres darabja a Volpone, vagy: A pénz komédiája. A harsogó kacagásoknak tapsolásoknak nem volt se vége se hossza. Ma este másodszor adják a Volponet.

Feketeszáru eseresznye. 30. 20 és 10 lejes helyárakkal. Vasárnap délelőtt 11 órakor Hunyadi Sándor óriási hatású színjátékát, a Feketeszáru eseresznye-t adják a tavalyi premiere parádés szerep osztásban s olyan olcsó helyárakkal, amelyek még a mozi jegyáraknál is alacsonyabbak. Páholy ötszemélyes 100 lej, zölle 30 lej, földszint 20 és erkély 10 lej. Jegyekről a nagy érdeklődésre való tekintettel tanácsos jóelőre gondoskodni.

Angliai Erzsébet. Az idei évad nagy eseménye már előre veti árnyékát. A színházban éjjel-nappal dolgoznak, a színes próbálnak, a műszaki munkások egész hadserege építkezik, fur, farag, készíti a világvárosok színházainak mintájára a forgó színpad. Ez a lázas előkészület azt jelenti, hogy a legközelebbi újadás: Bruckner „Angliai Erzsébet“-je lesz.

Kedden este Bánk bán ünnepi előadásban. Katona Bánk bán-ját a jövő héten parádés szereposztásban fogják előadni: Gertrudis királyné Poór Lily, Bánk bán Földessy László. Biberach lovag Janovics Jenő, Petur bán Fekete Mihály, Tiborez Tóth Elek, Endre király Balázs Samu, Ottó hereceg Tompa Béla, Melinda Kerekes Ilona. Izidóra Bárdi Teréz lesz.

A Magyar Színház heti műsora

Csütörtökön este 9-kor: Volpone. (Mádsodszor, Ssz.: 54.)

Pénteken és szombaton: Nincs színházi előadás.

Vasárnap d. e. 11-kor: Feketeszáru eseresznye. (Ez évadban először. Rendkívül olcsó, a mozihelyáraknál is olcsóbb helyárakkal. Legdrágább zsöllyeszék 30 lej. Páholy 5 személyre 100 lej. Erkély 10 lej. Jegyek már most válthatók.) Ssz.: 55.)

Hétfőn: Nincs színházi előadás.

Kedden este 9-kor: Bánk bán. (Ünnepi előadás. Uj betanulással. Poór Lily, dr. Janovics Jenő, Földényi László, Fekete Mihály, Tóth Elek, Bárdy Teréz, Kerekes Ilona fellépése. Az idei évad nagyon olcsó rendes helyárakkal. Ssz.: 56.)

Az Opera műsora

Péntek, febr. 24: A denevér.
Vasárnap, febr. 26 (este): A fehér asszony.

Hétfő, febr. 27: Lohengrin.
Szerda, március 1: A bolygó hollandi.
Péntek, március 3: Szünét.
Vasárnap, március 5 (este): Tannhauser.

ROYAL-MOZGÓ műsora

(Iparkamara új palotájában)

Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 kor.

Ma, csütörtökön: QUICK. Slágeroperett. Lillian Harvey-el.

Szinkröz-Mozgó műsora

Csütörtök 3, 5, 7 órakor premier: Napsugár az égen. Abraham operett újadás. Fősz.: Eggerth Martha, Hermann Thimig, Verebes Ernő.

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor: Napsugár az égen.

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor: Napsugár az égen.

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor: Napsugár az égen.

CORSO-MOZGÓ műsora

Minden csak komédia. Operett világsláger. Leo Parry, Betty Aman, Adole Sandrock, Harald Paulsen, Paul Hörbiger, Otto Wallburg.

SELECT-MOZGÓ műsora

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Az üldöző. Szenzációs rendőrfilm.

Főszerepekben: Martha Eggerth, Gerda Maurus, Hans Albers. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirdó.

URANIA-MOZGÓ műsora

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szüek a máglyán. Brigitte Helm legújabb nagysikerű drámája, a többi főszerepekben: Gustav Diessl, Jessie Vihrog.

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor:

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:

Ha egyszer gond nélkül élhetnék.

Gyönyörű zenés vígjáték, főszerepekben: Max Hansen, Ursula Grabley, Adele Sandrock. Műsoron kívül legújabb hangos heti hirdó.

Ocska csőőlmot

vagy puhaólm hulladékot keresünk sürgősen megvételre

Cim a kiadóban

GRAND HOTEL

Bukarest

Szemben a főposta palotájával, a főváros legnagyobb áruházai mellett, „Aux Galeries Lafayette“, a Letéti pénztár, 2 percrenyire az igazságügyi palotától és 10 percrenyire a Gara de Nord-hoz. Igen közel a tözsdéhez, Banca Nationala a Romaniei és a színházhoz.

Vendégeinek minden kényeimet nyújt. Dacára annak, hogy a főváros közepe közepén fekszik, mégis biztosítja vendégeinek a nyugalmat, mert a nagyvárosi zajt és lármát sikerült elszigetelni. A szállodának 250 szobája van a modern izlés és kényelem tökéletes berendezésével, állandóan folyó meleg és hideg víz, fürdővel ellátott szobák. Telefon a szobákban.

Szobaárak

130 leltől kezdve

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vas-tagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apró hirdetés 30 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíge levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Ha RUHAIT OLCSON és izléselesen akarja elkészíttetni, okvetlen keresse fel az Ovár, Karolina tér 1. sz. (emelet ajtó 10.) varrodát.

Kozmetikai üzletem vezetésére keresek abszolút korrekt, megbízható urileányt. Szaktudást megszerzi. Ajánlatok „Garancia 15,000“ a kiadóba.

Raktárhelyiség irodával, új házban, kiadó. Calea Traian (Árpád ut) 9.

Kifutófiu, megbízható, hármilyen állást keres. Cim a kiadóban.

Házasság céljából keresem intelligens zsidó leány ismeretségét. Válaszbélyeggel ellátott, fényképet is tartalmazó levelet „Ideális házasság“ jelígre e lap kiadójába kérek.

Naponta frissen fejt kóser tehén és bivalytej (házhöz szállítva is) kapható Schwartz Ignácénál Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7.

Nagy mérleg (500 kilóig mér) eladó. Karolina-tér 4. szám.

Kreuger gyufakirály szerelmei. Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyvei Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillanthatunk e szeniális pénzüembernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségébe. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ara csak 57 lej.

Általános nag Royal mozgóban „Ufa“ csoport

Lillian Hans Albers, P

Chaluc

Magyar ucca padlásszobában somér Hacair K te lételemek ü meg a padlásszobát volt. A me chalucokat bu szervezlet tagjai chalucmamák, barátok, diákok Töve volt a sem lehetett.

Megkezdődik feld Szimche úját. Héberül. mozgalom fejlőd az új alijah vezetője beszél üünk ma — m kat bucsuztatju mozgalom meg évfordulóját. Adalra gyujtana halkul és egy asztal elé. Cse bátran beszél. akar bucsuzni. raot, bő-Erec J tor, a viszontlá — így bucsuzik vében egy szó bucsuzik. Igé hogy ök is köv a nagyobbak, Erecbe.

A chaluc-ma Az egyik chaluc ná. Nem könn lucmama és ő „Erősek legyet tedjétek el, hoz jaitokat, az an hön neveltek erős szívvel és el benneteket Jámbar Fe Grosz Jenő az ja nevében bu

Judovits J laszól az indu sajnáljon benn tok bennünket gunk csapólni Nem nehéz ez az, amit ti it Sokkal neheze zött, gyertyaf tön bujni a k zón buzát, ke nehezebb a m görnyedni és más kenyerét kenyerét fogjünk, a mi mac! Legyünk Igy bucsuzt Nem közö volt itt sírás bucsuztak a c sedés tüze ég kek és serdül Szédületes és táncoltak. idegenek fog rübe és együtt mekkekel.

Aztán vége vonult a más a villanyt és ródott be a ki ki figyelt. Az kan, aztán e hang száll a tordal, igazi hallgatják. Aztán vő és egymásut és héber melé Aztán befe Söchav böni la, lajla,, és

HIREK

Általános nagy tetszést aratott a Royal mozgóban ma, csütörtökön futó „Ufa” csodás sláger-operett

„QUICK”

Fősz.:

Lillian Harvey

Hans Albers, Paul Hörbiger, Preimer-film.

Chaluc-bucsuztató

Magyar ucca 86. szám alatt, néhány padlászobában van a kolozsvári Hasomer Hacair Kén otthona. Tegnap este lélekemelő ünnepi hangulat töltötte meg a padlászobákat. Chaluc-bucsuztató volt. A március 10-ikén alijához chalucokat bucsuztatták az ifjusági szervezet tagjai. A vendégek soraiban chalucmamák, szülők, öreg- és fiatal barátok, diákok és diákleányok ültek. Töve volt a két kis szoba. Mozogni sem lehetett.

Megkezdődik a bucsuztatás. Grünfeld Szmche nyitja meg a beszédek sorát. Héberül. Visszapillantást vet a mozgalom fejlődési útjára és méltatja az új alijah jelentőségét. Stark, a kén vezetője beszél ezután. Kettős ünnepet ültünk ma — mondotta. — Chalucainkat bucsuztatjuk és a Hasomer Hacair mozgalom megindulásának huszadik évfordulóját. A tulsó szobában héber dalra gyűjtanak a somérek. Az ének elhalkul és egy gyermek lép a szószóki asztal elé. Csengőhangon, erőteljesen, bátran beszél. Ő nem bucsuzik. Nem akar bucsuzni. „Chezak, vömac, löhit-root, bö-Erec Jiszráél! Légy erős és bátor, a viszontlátásra Izrael országában! — így bucsuzik. Egy másik csoport nevében egy szöke kislány beszél. Ő se bucsuzik. Igéretet, fogadalmat tesz, hogy ők is követni fogják az idősebbek, a nagyobbak, az erősebbek útját az Erecbe.

A chaluc-mamák bucsuja következik. Az egyik chalucmama megáll az asztalnál. Nem könnyezik. Nem sír. Hisz chalucmama és ő tudja, érzé, mit jelent ez. „Erősek legyetek gyermekeim, de ne feledjétek el, hogy sok szempár kíséri utjaitokat, az anyák szeméi, akik keblükön neveltek fel benneteket és most erős szívvel és erős lélekkel bocsátanak el benneteket az új életbe.”

Jámor Ferenc a somér-barátok, Grosz Jenő az Aviva-Barisszia Nöszüüt ja nevében bucsuztatja a chalucokat.

Judovits Jisáj és Hirsch József válszól az induló chalucok nevében. „Ne sajnáljon bennünket senki. Ne sajnáljunk bennünket, mert mocsarakat fogunk csapolni és sziklát fogunk vájni. Nem nehéz ez. Sokkal, sokkal nehezebb az, amit ti itt mindannyian csináltok. Sokkal nehezebb egy ódu négy fala között, gyertyafény mellett, reggeltől estig bujni a könyvet, míg mások a mezőn buzát, kenyeret termelnek. Sokkal nehezebb a mühely föléledt levegőjében görnyedni és varrni, varrni, varrni... és más kenyeret enni. Mi itt a magunk kenyerét fogjuk enni, amit mi termelünk, a mi mezőnkön... Chazak vömac! Legyünk erősek és bátrak!”

Igy bucsuztak ök. Nem közönséges bucsu volt. Nem volt itt sírás, remegés. Dallal, táncgal bucsuztak a chalucok. Az öröm, a lelkesedés tüze égett a szemekben. Gyermekek és serdülő ifjak szemében... Szüdületes kora következett. A falak és táncoltak. Minden táncolt. Öregek, idegenek fogódtak be a nagy hóragyűrűbe és együtt ropták a táncot a gyermekkel.

Aztán végetért, a tánc. A cheevrah bevonult a másik szobába. Ott eloltották a villanyt és csak a másik szobából szűrődött be a lámpafény. Csend. Mindenki figyel. Az egyik sarokból előbb halkán, aztán egyre emelkedőbben énekhang száll a magasba. Palesztinai pásztordal, igazi héber muzsika... A hitattal hallgatják.

Aztán vég, pattogó chalucinduló... és egymásután sok, sok jiddis népdal és héber melódia...

Aztán befejezésül halkán, alttáon: Söchav böni... aludj fiam, aludj... lajla, lajla, éjszaka, éjszaka... (d.)

Felhívás a zsidó választókhoz!

Felkérjük a zsidó választókat, hogy a közelgő községi választásokra való tekintettel, választói igazolványukat a legrövidebb időn belül szerezzék be.

1. Mindazoknak, akiknek „Carnet de Identitate”-jük (a város által kibocsátott választási könyvecskéjük) van, azokat láttamoztassák 1933-ra.

2. Azok pedig, akik „Carnet de Identitate”-vel (választási könyvecskével) még nem rendelkeznek, egy régi szavazócedula alapján a Zsidó Párt utján fénykép és díjmentesen szerezhetik meg a könyvecskét, amely szavazóigazolvánnyul szolgál aválasztásoknál.

Ugy a láttamozás, mint a Carnetek kiadása a Primaria 30-as számú szobájában történik.

A Zsidó Párt irodája (Főter 19., I. emelet) naponta d. u. 4-7-ig áll a választók rendelkezésére.

— Michigan kormányzója bizonytalan időre meghosszabbította a nyolc napra elrendelt bankmoratóriumot. Londonból jelentik: Michigan kormányzója bizonytalan időre meghosszabbította a 8 napra elrendelt bankmoratóriumot, de kisebb összegeket kaphatnak a betevők a pénzügyintézetektől.

— Száznyoleven halottat emeltek ki a sanghaji felrobbant gummigyár égő romjai alól. Londonból jelentik: A sanghaji felrobbant gummigyár égő romjai közül eddig 181 halottat és 120 sebesültet emeltek ki. Még tíz eltűntje van a borszalmas katasztrófának.

— Anyatej vitaminjét növeli Ovomaltine.

— B. Shaw Pekingben látogatást tett Csang Hszüe Liangnál. Londonból jelentik: G. B. Shaw Pekingben látogatást tett Csang Hszüe Liangnál, aki felajánlotta Shawnak egy kínai harci repülőgépet arra a célra, hogy azon beutazza Jehol tartomány határvidékét és a levegőből nézzen végig egy útközvetet.

— A borgói főrabbi Váradon, Friedländer Mendel borgói főrabbi, aki eddig Kolozsváron élt, Váradra költözött Teleki ucca 35. szám alá. Arra kéri kolozsvári híveit, hogy Váradon létükkor látogassanak meg. Ezidőszerint nála van látogatóban veje, az olaszliszakai főrabbi.

Március 4-ikén: Menza-bál!

— A város kiaszfaltiroztatja és rendezi a Brassai uccát. A Baron L. Pop (Brassai ucca) lakóinak és háztulajdonosainak sérelmére, hogy ennek a város szívében fekvő uccának az aszfaltoztatására még mindig nem került sor. Most az ucca háztulajdonosaiból álló küldöttség, dr. Paleghes nyug. prefektus vezetésével, felkereste Deleu polgármestert, aki Ciortea városi főmérnök társaságában fogadta a küldöttséget és ígéretet tett arra, hogy még ebben az évben megtörténik az ucca kiaszfaltozása. Az ucca mögött álló tüzoltó laktanyát lebontják, a területet parkírozózzák, ami az egész város képét meg fogja változtatni.

Régi p tróeumlámpáját olcsón átalakítjuk. Aladd n lámpára. 125 gyertyaerőjű izzófény. nyel automatikusan, zaj, szag és korom nélkül ég.

A addin

Bucuresti, Str. Regala 11. Cluj, Str. Neuluciu 2. Tim soara, Str. I. C. Bratianu 8.

— A francia kormány minisztertanácsa foglalkozott a köztisztviselők tüntető jellegű munkabeszüntetésével. Párizsból jelentik: A francia kormány minisztertanácsot tartott, amelyen a köztisztviselők tegnapi tüntető jellegű munkabeszüntetésével is foglalkoztak. Daladier a törvényhozásban nyilatkozatot fog tenni ebben az ügyben.

Veszek aranyat magas napi árban. Régi ékszereket olcsón átalakítok: Orlov ékszerész. Főpostával szemben.

Szülők édjétek gyermekeiket a meghűléstől, a torokfájástól és a náthától! Ezt a felhívást lehet mostanában az anyákhoz intézni. Az átmenet a télből a tavaszba, a váltakozó időjárás a gyermekek részére betegséget rejtget magában. Nagyon gyakran fellép a torokgyulladás, amely nemcsak fájdalmas, hanem komolyabb betegség is származhatik belőle. Azért tanácsos a gyermekeket, amennyire lehet a fertőzéstől megvédeni. A Panflavin-pasztillák nagyon jó szolgálatot tesznek, amennyiben a száj- és garatüreget fertőtlenítik, azoknál nagyon izletesek. Ajánlatos a gyermekeknek iskolába menés előtt néhány pasztillát adni, mivel az iskolában a legnagyobb a fertőzési lehetőség.

— Népszövetségi bizottság indul az irak-sziriai határvidékre. Londonból jelentik: Március végén népszövetségi bizottság indul az irak-sziriai határvidékre határmegállapítás céljából.

— Brazília kormánya jegyzéket intézett Peruhoz és Columbiához. Londonból jelentik: Az Evening News távirata szerint Brazília kormánya jegyzéket intézett Peruhoz és Columbiához, melyben közölte, hogy területének minden megsértését fegyverrel fogja megtorolni.

Influenza

nátha, torok és mandulagyulladás elkerüli, ha rendszeresen szopogat Anacof-pasztillát

— Bizalmat szavaztak a belga kormánynak. Brüsszelből jelentik: A belga kamara 94 szavazattal 76 ellenében bizalmat szavazott De Brocqueville kormánynak.

Jó emésztés — fél egészség. Székrekedés, bélrenyheség esetén Artin-dragée normális ürüléshez segít. Kérje orvosától. Olcsó!

— Peru és Columbia konfliktusa szerepelt a népszövetségi tanács napirendjén. Genfből jelentik: A népszövetségi tanács ülést tartott, amelyen a Peru-Columbia közötti konfliktus volt napirenden.

Március 4-ikén: Menza-bál!

— Földregés a Sváb Alpesekben. Berlinből jelentik: Tegnap délután 15 óra 30 perckor a Sváb Alpesekben két hatalmas földlökés volt érezhető. Károkról nincs érkezett jelentés.

— Minden csak komédia... Berlinből jelentik, hogy e hónap elején mutatták be Berlin legnagyobb mozgóházában fenti című filmet, amely úgy a közönség, mint a filmkritikusok teljes meglepetését érdemelte ki. A film elejétől végig érdekfeszítő, a rendezés és színészi teljesítmény kitűnő. Három gyönyörű slágerdala van, melyeket Lee Parry, Betty Aman, Harald Paulsen és Otto Wallburg énekelik. A filmet Kolozsváron csütörtök-től kezdve a Corso vetíti.

— Dugulás és aranyeres bántalmak, gyomor- és bélzavarok, máj- és lépduzadás, hát- és derékfájás ellen a természetadta „Ferenc József” keserűviz, napoként többször bevéve, hathatós segítséget nyújt. Tudományos megfigyelések be igazolták, hogy a Ferenc József víz alhalmi megbetegedések esetében gyorsan és mindig enyhén hat. A Ferenc József keserűviz gyógyszerzetekben, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Vadról, vadászatról, vadászemberekről. A magyar vadászirodalom nagy és értékes gazdagodása Zsindely Ferenc: Isten szabad ege alatt c. műve. E könyv szerzője azt a tollat forgatja, melyet Bárony István ejtett ki örökre kezéből: a természet és pedig a különleges magyar természet szépségeinek átérzését, ahogy a vadászember szeme elé tárul. Ez a hang ma szinte hiányzik irodalmunkból, pedig a közönség szívesen üdíti fel rajta a lelkét. A könyv, amely ajándékkönyvnek kiválóan alkalmas, Zsindely Endre kitűnő fényképfelvételeivel a Kittenberg könyvek nagyságában s külalakjában kerül forgalomba. A hatalmas könyv kitűnő kiállításban, díszes vászonkötésben, arany nyomással 600 lej mindenütt, illetve Lepage könyvkereskedésben Cluj-Kolozsvár, Postán utvánvétel franco.

— Pincérek bálja. Február 23-án, csütörtökön este 10 órai kezdettel rendezik meg az új báljukat a kolozsvári pincérek az új iparkamara termeiben.

EISIKOVITS MIKSA SZERZŐI ESTJE. Eisikovits Miksa dr. tegnap este tartotta meg zenei szerzői estjét, melynek keretében saját kompozícióit mutatta be a szépszámban összegyűlt közönségnek. Bevezetőül két zongorkompozíciója került bemutatásra, melyeket K. Molnár Irma zongoraművész interpretált. A „Praeludium et Fuga” című kompozíció még erős külső hatásokat éreztet, míg a „Sonatina” dallamvezetésén már kiütözik a fiatal szerző egyéniségének önállóság felé tendáló komolyága. A Lakatos István és Eugen Lazar által hegedűn és csellón előadott „Fantasie” című trió, melyet zongorán maga Eisikovits dr. kísért, érdekes invenciókban, precíz dallamvezetésben és sok-sok formaérzékben bővelkedik. A zongora-szvit kis poémái, melyeket S. Toduta adott elő, modern zenei felfogást tükröznek, amelyeknek formái között a fiatal és tehetséges szerző lelki életének és fantáziájának gazdagságát csillogtatta meg. Különösen a „Coquette” című kis kompozíció tűnt fel meleg színeivel, bensőségségével.

A legnagyobb sikert a fiatal szerző dalaival aratta. Ady és Tagore szövegeire írt dalai nemcsak formai tökélyükkel, hanem kongenialitásukkal, nemes és érzelmedus melódiáikkal is kiérdemelik, hogy rövidesen a határokon túl is énekeljék és becsüljék őket.

Eisikovits Miksában tegnap esti szerzői debütjén egy igen komoly, fejlődés-képes muzsikust ismertünk meg, aki minden bizonnyal még nagy sikerek elérésére hivatott. Természetesen, már csak fiatalágánál fogva sem, bontakozhatott még ki teljes gazdagságában tehetsége. De minden jel arra vall, hogy bemutatott művei csak izelítői azoknak a későbbi alkotásoknak, melyek mélységben, tökélyben, a kifejezőmód gazdagságában a tegnap bemutatott művet messze felül fogja múlni.

A fiatal szerző sikerében a művek interpretátori teljes mértékben osztozkodtak. A már ismert, jónévi interpretátorokon kívül S. Toduta játéka keltezt felfűtést finom, fölöttébb intelligens zongorajátékával. Löwy Leopoldnak nagy érdeme, hogy a fiatal szerző szép dalait nemes átértéssel és színes, meleg hangjának zengésével olyan szép sikerre vitte.

A közönség a fiatal szerzőt és interpretátori forró tapsokkal ünnepelte.

Március 4-ikén: Menza-bál!

— Vasvillával megölte az apósát. Jásiból jelentik: Néhány héttel ezelőtt borzalmas gyilkosság történt egy Jási melletti községben, Braestiben Leon Tichian gazdaember pár hónappal ezelőtt élvette feleségül Vasile Bolohan leányát. Alig telt el néhány hét, Tichian részeges ember lévén, bántalmazni kezdte a feleségét. Az asszony panaszkodott az apjának aki eljött Tichianhoz, hogy jobb belátásra bírja. Tichian alighogy meglátta az apósát felkapott egy vasvillát és beledöfte az öreg emberbe, aki holtan terült el a földön. A gyilkos Tichian megszökött, de a csendőrök üldözőbe vették és pár nappal ezelőtt sikerült reá akadniok. Tichianra, akit visszahoztak lasiba és aki ellen megindították az eljárást.

Hutchinson hó- és sárclpő

— Elsikasztotta a templom építésre összegyűjtött pénzt. Brailából jelentik: Pár hónappal ezelőtt néhány Liscoteanca község lakói elhatározták, hogy új templomot fognak építeni s ezért egy gyűjtési akciót indítanak. A falusiak meg is alakították a templom felépítését szolgáló egyesületet, melynek pénztárosul egy Bucur Crisbaseanu nevű gazdát választottak meg. Néhány hónap alatt a falusiaknak sikerült 5252 lej összegyűjteni. Egy pár nappal ezelőtt azonban a pénztáros eltűnt a faluból a templomépítésre gyűjtött pénzzel együtt. A csendőrség üldözőbe vette a szökött pénztarost, akinek az aktáit már át is tették a brailai ügyészséghez.

MUSSOLINI VALLOMASAI. Emil Ludwig, a világhírű író, a nagy emberek életének és belső világának éles szemű kutatója világhírű könyvét a mai Európa kétségtelenül legizgatóbb, legszínesebb politikai egyéniségéről — Mussoliniról írta. A könyv kapható az Új Kelet könyvostályában. Ára csak 57 lej.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Tokióban tömeggyűléseken tiltakoznak a Népszövetség távolkeleti politikája ellen

Sanghajban aggodalommal figyelik a jehoi eseményeket. Tartanak Sanghaj japán blokádi vételeitől. Délkinában elégedetlenkednek a nankingi kormány ellen, mert még nem szervezte meg Jehoi védelmét. Japán Liverpoolban csapatszállító hajókat vásárolt. Japánban még mindig remélik, hogy Kína kiűri Jehoi tartományt. A Népszövetség újra halogat

London, február 22. Sanghajban aggodalommal figyelik a jehoi eseményeket. Attól tartanak, hogy Japán blokádi alá veszi a kikötőt s néhány más parti várost is. Sangai blokádija kétségkívül nemzetközi bonyodalmakat vonhatna maga után, ami a távolkeleti helyzetet még jobban kiélezné.

Délkinában elégedetlenkednek a kínai kormánnyal. Azt hangoztatják, hogy még mindig nem szervezte meg kellőképpen Jehoi védelmét.

Ezzel szemben Tokióban még mindig azt remélik, hogy a nankingi kormány eleget tesz annak a követelésnek, hogy Jehoi katonailag őrítse ki. Amíg Jehoi-ban kínai katonaság tartózkodik, a mandzsu állam biztonsága állandóan veszélyeztetve van. Ezért kell ragaszkodniok ahhoz, hogy a tartomány területén kínai katonák ne tartózkodhassék.

A határvidéken a szemben álló seregek közt csak kis bb jelentőségű csatározások folynak. A nehéz tüzérség nem avatkozik bele a mostani harcokba.

Egyidejűleg Tokióban tüntető tömeggyűléseket és körmeneteket tartanak a Népszövetség távolkeleti politikája elleni tiltakozásul.

A lapok közlései szerint a japán kormány csapatszállítások céljaira óceánjáró gőzösöket akar vásárolni a Whit Star Line angol vállalatától s eziránt Liverpoolban meg is kezdte a tárgyalásokat. Ugy hírlik, hogy néhány gőzös tekintetében már megállapodás is jött létre a felek között s a hajók állítólag már utban is vannak a távolkeleti szigetország felé.

Genf, február 22. A távolkeleti helyzet ügyében hozandó végleges népszövetségi döntés céljából összehívott rendkívüli népszövetségi közgyűlés összeült. Hymans ismertette a 19-es bizottság jelentését és javaslatait s azt ajánlotta, hogy az ügy tárgyalását halasszák pén tekre, hogy a határozat kellőleg előké szíthető legyen.

Legújabbban érkezett híradások szerint a jehoi hadműveleti akciókról ellentétes hírek vannak forgalomban. A kínaiak szerint az összecsapás első 24 órája kínai győzelmet eredményezett, míg a japánok azt közzölték főhadiszállásuk útján hogy a japán támadás sikerre vezetett s hogy a csapatok Pei-Pi-Jao közelében tereit nyertek a vasúti vonal irányába.

A második internacionálé vezetősege felhívást intézett a német munkássághoz az egységfront megalakítására

Held dr. bajor miniszterelnök kijelentette, hogy egy újabb Hitler-puccs Németországban a lehetetlenségek sorába tartozik. A badeni kormány sem tett eleget a birodalmi kormány lapbeiltási felhívásának

Nyolc párt indul a német birodalmi választásokon

Bern, február 22. Zürichben a második internacionálé vezetősege felhívást intézett a munkássághoz aziránt, hogy a testvérhaot hagyják abba s alkossanak egységfrontot. Kivánatosnak tartanak, ha különösen a választásokra való tekintettel abbamaradna a harc a szociáldemokraták és kommunisták között Németországban.

Egyidejű jelentés szerint Heid dr. bajor miniszterelnök Rosenheimban tartott beszédében a Hohenzollern-restauráció ellen nyilatkozott. Hangoztatta, hogy Bajorország elég erősnek érzi magát arra, hogy minden ellene irányuló erőszakkal szembeálljon s ezért egy második Hitler puccs Bajorországban a lehetetlenségek sorába tartozik. A Hitler ellen irányuló akciók erőteljességére jellemző egyébként, hogy bár a birodalmi kormány felszólítást intézett a badeni kormányhoz a Badische Beobachter nyolc napra történő betiltása iránt, a badeni kormány nem tett eleget a felhívásnak és a birodalmi főtörvényszék elé terjesztette a birodalmi kormánynak a lapbeiltásra vonatkozó igényét.

Berlin, február 22. Von Blomberg tábornok, birodalmi hadügyminiszter esütörtökön Münchenbe utazik, ahol látogatást tesz a bajor kormány tagjainál, majd részt vesz a 19-es kaszárnnyában tartandó ünnepségen. Este a hadügyminiszter tiszteletere zenés takarodó lesz Münchenben.

Egyébként a birodalmi gyűlési választásokra nyolc, a porosz tartománygyűlési választásokra hét listát fogadtak el.

Lapzártakor érkezett jelentés szerint az új folyamán Hannoverben a szociáldemokraták gyűlése után politikai ellenfelekkel összeütközések voltak, melyeknek egy halálos áldozata és 9 súlyos sebesült je van. Hamburg kikötői negyedében revolverharcban két ember vesztette életét. Lipésében nemzeti szociálisták és szociáldemokraták, Kreefeldben centumpártiak és nemzeti szociálisták csaptak össze. A két városban összesen mintegy ötven sebesültet szállítottak kórházba.

Egyébként Hitler rendeletet adott ki, melyben tiltja párhiveit más pártok választási gyűlésein való megjelenését.

Uj merénylet készül Roosewelt ellen

London, február 22. Washingtoni lapjelentések szerint új merénylet készül Roosewelt ellen. A feladási postahivatalban egy Roosewelt címére szóló postacsomagban bombát találtak, amely szakértők szerint kezdetlegessége ellenére is alkalmas lehetett volna arra, hogy a gyantlant bajba hozza.

Az országszerte megindult havazás megrongálta a vasut-és táviróvonalakat

Bucuresti-Bukarest, február 22. A Búnátot kivéve, az ország minden részében tegnap egész éjjel és a mai napon havazott. A nagy hőmégek miatt az összes vonatok nagy késésekkel futottak be az Északi pályaudvarra. A telefon- és táviróvonalak Bukarest, Csernovic, Kolozsvár, Temesvár és Kisenev felé megrongálódtak. A vonalak helyreállítására meg-

tették a szükséges intézkedéseket. A hófúvás különben Bukovinában és a Barágonon okozott nagy pusztításokat.

A Fekete Tengeren több hajó súlyosan megsérült. Az Elpano spanyol gőzös összeütközött a Haffre norvég hajóval. Az összeütközésnek több halott áldozata van.

Eddig tízezer választópolgár vette ki igazolványát a községi választásokra

Naponta husz tisztviselő dolgozik a városházán az igazolványok kiváltásán. Szombaton programot ad a polgármester a városi tanács jövő programjáról

Cluj-Kolozsvár, február 22. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári városházán szokatlan sűrűség-forgás mutatja, hogy a választások előtti izgalmas atmoszféra urrá lett a tanácsosokon és választópolgárokon egyaránt. A huszonkilences és 20. számú szobákban tülekednek az emberek a választási igazolványokért. Igaz viszont, hogy a polgármester még nincs nagyon megelégedve a jelentkezők számával. Eddig mintegy 11 ezer ember jelentkezett a választói igazolványokért, míg az összes szavazók száma több mint huszonhatezer.

Beszélgettünk ma dr. Deleu Victor polgármesterrel.

— Állandóan husz tisztviselő áll a választópolgárok rendelkezésére, — mondotta a polgármester — akik reggel 8-tól déli egyig és délután negyőtől hatig válthatják ki igazolványaikat. Miután az igazolványok kiváltása nem kerül pénzbe meg vagyok győződve róla, hogy a választások napjái jelentékenyen emelkedni fog a szavazásra jogosultak száma.

Az interimár bizottság egyébként serényen dolgozik, hogy a tél folyamán már megállapított munkaprogramját megvalósítsa. Már hetek óta folynak a tárgyalások az egyik erdélyi aszfaltozó céggel, mely a kolozsvári uccákat aszfaltozni fogja. A polgármester tanulmányozta azokat a kérvényeket, amelyeket az egyes városrészek küldöttsegei juttattak el a városházára. Ezeknek a kérvényeknek alapján fog dönteni a városi mérnöki hivatal, hogy milyen uccák ke-

rülnek aszfaltozásra. Ciortea városi főmérnök rövidesen részletes elaboratumot fog a polgármester elé terjeszteni ebben a kérdésben. A városházán úgy szeretnék volna, hogy az aszfaltozások még februárban megkezdődjenek, de a kedvezőtlen időjárás miatt a munkálatokat még nem lehetett megkezdeni. A minisztérium egyébként már megadta az engedélyt a városi tanácsnak az aszfaltozásra vonatkozó szerződés aláírására.

Deleu Victor dr. polgármester egyéb ként szombaton délelőtt közölni fogja a megválasztandó városi tanács programját. Az erre vonatkozó tárgyalások folynak. Az iskolák és egyházak most terjesztették elő kéréseiket Deleu Victor dr. polgármestennek, aki az interimár bizottság többi tagjaival egyetértve fogja összegyűjteni a város polgársága minden rétegének követelését.

A Deleu polgármester által kezdeményezett tejkáció, mely egyike a legszembajóbb jótékonyági akcióknak, folyamatosan van. Naponta 1180 gyereknek ad tejet a város, amit az orvosi hivatal, dr. Vlad főorvossal az élén végez az iskolákban. Minden nyolc gyerekre egy liter tej jut naponta. Az akció megkezdése előtt a tejkációban részes gyerekeket megmértek és havonként fogják mérni őket, hogy milyen hatást tett testsúlyukra a decimél valamivel több tej.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

A szilágysági „Mera” autobusz-vállalat

1933 január 5-16

mindennap kétszer indít járatot az eddigi egy járat helyett

Cluj—Huedin—Clucea—Simleul Silvaniei—Zălau között,

I. járat indul Clujról 8.30 órakor, érkezik Szilágysomlyóra 12.30 és Zilahra 13.30 órakor. Tasnádra 15.15, Nagykárolyba 16.15 órakor.

II. járat indul Clujról 15.45 órakor, érkezik Szilágysomlyóra 19.35 és Zilahra 20 órakor.

Kényelmes utazás. Pontos közlekedés. Fűtött új kocsikkal. Indulás Clujról a főposta melletti autobusz állomástól.

Taxa posta plătite in n No. 224.713

da Baron L. Telefon: 9-7 Havonta 110 évre 600, egy földre: Havonként 6, eg detések díjs KELET” az zsidóság egy keink után rás megjelöl

A minden honatyak

Törvényerő viselőik fizeté A kamara megpecsételte törvényjavasl tésü köztiszt rendíti meg. Talán volta tusban olyan érezték, hogy volna betömn dészmlásáva adóinak drák kistisztviselő hiába. Mit is teh ha ura és mi parlament m Akár tetsz vazza. Hiszen csa olyan kormán napidíjjal ju Próbálnák képviselő stá törvényeket g

Genf és I

Genfben na ják Japán üg igazságtalans jóvá akar ter lág igazságár is minden k támadni K fogva, hogy és hogy lecca jutott gazdas lenséget, Jap kiűd dühöshá szerien lem rabolni. Ezt a rablá heti ölbelett vezkedett, az esetekben tilt a maga mód gultat csiná végleg beért csapatának hogy Angolor igazságnak. Ez valóban vassa a n tudósításokat. De kiderül olvassa, hogy hajógyárakná tek csapatzá poolj gyárosc prompt és kész hogy prompt kitűnő angol akár aranyfed Másszóval: a reprezentá japán vakmet tudomásul, angoloknál sz tumot, amely megtejkék az Vagyis két liában. Az nagyvilágnak, és a másik, a hallgatni kell kötelez. Le kell ezt valami borza Tisztára azért gossá válják. tata nem na hogy Népszöv

Mondják

Nem volt n a politikuskok ellenőrzése cs feledékenység Pedig törvé Vagy éppen A törvény, hogy legyen, Valamely tá nál, hanem a dődni.